Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah.
Velja za vse leto... $3.00
Ima 10.000 naročnikov:

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the United States
Issued every day except Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT

NO. 304. — ŠTEV. 304. NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 28, 1915. — TOREK, 28. DECEMBRA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

Položaj na Balkanu.

GRŠKA ARMADA JE ZA VSE SLUČAJE PRIPRAVLJENA. — NAPETOST NARAŠČA Z VSAKIM DNEM. — IZJAVA SRBSKEGA KRALJA PETRA. — V ALBANIJI JE UMRLO NAD 30.000 SRBOV. — ZADNJI OSTANKI SRBSKE ARMADE. — STALIŠČE ITALIJE. — RUSI V KAVKAZU. — PROTI EGIPTU.

Berlin, Nemčija, 27. decembra. — Kakor kaže, se je sedaj grška vlada že vsega naveličala in je sklenila odločno nastopiti proti zaveznikom. Tukajšnje časopisje je dobilo iz zanesljivih virov poročilo, da grški kralj Konštantin ne bo pod nobenim pogojem odstopil zaveznikom Kavale in da jim sploh ne bo dal nobenih nadaljnih koncesij.

Te vesti potrjujejo tudi iz Sofije prihajajoče brzojavke. Bolgarski ministrski predsednik je izjavil, da bodo morali zavezniki zapustiti Solun in da se ne bodo smeli izkrcati v Kavali.

Berlin, Nemčija, 27. decembra. — Dopisnik časopisa "Vosische Zeitung", ki se je ravnokar vrnil iz Aten, je izjavil, da je zavladalo med Angleži in Grki zelo napeto razmerje. Grški in angleški častniki se na ulici več ne pozdravljajo. Francozi so čisto sami zase in se nočejo družiti z Angleži.

Berlin, Nemčija, 27. decembra. — Sedaj so celo Italijani pripoznali, da je srbska armada popolnoma uničena. Dopisnik rimske "Tribune", ki se nahaja v Draču, piše:

Srbi so mislili, da se bodo rešili s tem, da so pobegnili v Albanijo; toda sedaj se je izkazalo, da je bil ta beg zanje največja katastrofa, kar si jih morejo misliti. Na Kosovem polju je bilo pred par tedni koncentriranih 70.000 Srbov, od katerih jih je dospelo samo 40.000 v albanske gore. Ostali so na begu omagali, oziroma lakote pomrli. Število Srbov, ki so sposobni za boj, znaša še kakih 10.000 Ko je pobegnil srbski prestolonaslednik s Kosovega Polja, je imel okoli sebe štirideset častnikov in vojakov. Ko je dospel v Skader, je imel samo še enega častnika in enega vojaka.

Sedaj Srbi vedo, da so popolnoma uničeni in nimajo niti najmanjšega upanja, da bi se še kdaj povspeli.

Berlin, Nemčija, 27. decembra. — Srbska vlada je ustanovila v Skadru posebno poročevalsko agenturo, ki pošilja zelo malovrjetne vesti v svet. Atensko časopisje pravi, da si Srbi tudi s tem sredstvom ne bodo veliko opomogli.

Berlin, Nemčija, 27. decembra. Angleži, ki uporabljajo za transport vojnega materiala avtomobile Rdečega Križa, nameravajo v najkrajšem času proglasiti v Solunu vojno stanje.

Angleško-francoska fronta je zelo močno utrjena. V slučaju, da bi se zavezniki ne mogli vzdržati v Solunu, se bodo vkreali na transportne ladije in si poiskali zavetja na najbližnjem otočju.

Dopisnik pravi, da bo ostala Grška toliko časa nevtralna, dokler se njenih interesov ne bo direktno kršilo.

Grške čete so za vse slučaje pripravljene. Razpostavljene so tako, da lahko vsak trenutek udarijo.

Berlin, Nemčija, 27. decembra. — Bivši grški ministrski predsednik Gounaris, katerega stranka je pri zadnjih volitvah zmagala, je izjavil, da se ne bo več potegoval za mesto ministrskega predsednika ter pripomnil, da je najboljše, če ostane Skuludis tudi zanaprej na krmilu vlade. Vsaka najmanjša izpremememba bi imela v tem slučaju zelo slabe posledice.

Kralj Peter.

Rim, Italija, 27. decembra. — Srbski kralj Peter se res nahaja na italijanskih tleh. V soboto se je pripeljal na neki italijanski križarki iz Drača v Brindisi, pa je bil tako slab, da so ga morali na stolu prenesti na suho.

Vladar je telesno skoraj popolnoma uničen, poleg tega je pa tudi brez vsakih sredstev. Nekemu francoskemu časnikarskemu poročevalcu je baje rekel:

Sedaj nisem več kralj, ampak samo general Toani. — Pod tem imenom sem namreč potoval. Vlada moj sin, prestolonaslednik, in je tudi vrhovni poveljnik ostankov srbske armade. — Jaz nimam z vlado nobenega stika več. Naši vojaki v Albaniji umirajo lakote. Če se jim posreči dobiti samo za par dni hrane, bodo znova stopili v akcijo in napadli sovražnika. Moja edina želja je, da bi doživel končno zmago nad nemškimi in bolgarskimi četami.

Avstrijski jetniki.

Rim, Italija, 27. decembra. — Srbi so izročili Italijanom 30.000 avstrijskih jetnikov. Italijanska vlada jih je poslala v Sardinijo in jih internirala. Stražili jih bodo baje srbski častniki.

Proti Egiptu.

Berlin, Nemčija, 27. decembra. — Iz Carigrada poročajo:

Močni oddelki Senuzijcev so napadli Angleže, ki branijo meje Egipta in jih na več mestih pognali v beg. Senuzijci so pregnali Angleže iz okraja Siva in zavzeli par vasi. Petsto mož je napadlo mesto Matruh in ga po hudem boju zavzelo. V bojih je padlo 300 Angležev, veliko jih je bilo pa ranjenih.

VESELO IN SREČNO
NOVO LETO
želi rojakom in rojakinjam po Zedinjenih državah
FRANK SAKSER.

Londonska vest.

London, Anglija, 27. decembra. — Uradno poročilo, ki je bilo danes izdano, se glasi:

Od 14. do 24. decembra so se vršili skoraj neprestano spopadi med našimi in senuzijskimi četami. Ti boji ni so imeli nobenega pomena na splošen položaj.

Boji pri Kut-el-Amari.

London, Anglija, 27. decembra. — 24. decembra so začeli Turki napadati naše postojanke pri Kut-el-Amari. Ker smo bili v manjšini, smo se morali umakniti, toda dva dni pozneje smo pregnali sovražnika iz mesta. — Napada se je udeležilo par tisoč turških vojakov.

Turška ofenziva.

Delhi, Indija, 27. decembra. — General Townshend, poveljnik angleških čet v Mezopotamiji, poroča:

Sovražnik je napadel v soboto z vso silo naše postojanke, toda mi smo ga uspešno pognali v beg. Na bojišču je obležalo 600 do 800 mrtvih.

Obstreljevanje Sedd-el-Bahra.

Carigrad, Turčija, 27. decembra. — Vrhovno poveljstvo turške armade poroča:

Naša artilerija je prisilila v petek neki angleški torpedni čoln, ki je obstreljeval postojanke pri Avi Burnu da se je umaknil. Nad Sedd-elBahrom se je pojavilo nekaj angleških zrakoplovcev, ki so metali bombe na naše utrdbe. Umakniti so se morali takoj kakorhitro so stopile naše baterije v akcijo. Škoda, ki so jo povzročili, je le malenkostna.

Rusko poročilo.

Petrograd, Rusija, 27. decembra. — Uradno se poroča:

V Perziji smo potolkli močne nemške in turške oddelke, ki so se prišli v neposredno bližino naših postojank. Zaplenili smo veliko topov in strojnih pušk ter drugega vojnega materiala.

Rusi v Kavkazu.

Berlin, Nemčija, 27. decembra. — Iz Carigrada poročajo, da je ruska armada v Kavkazu popolnoma demoralizirana. Vojaki, ki so le slabo oblečeni, morajo veliko pretrpeti pred mrazom. Veliko Poljakov je že dezertiralo in se pridružilo Turkom.

Črnogorske zmage.

Pariz, Francija, 27. decembra. — Tukajšnji črnogorski konzul je dobil iz zanesljivega vira sledeče poročilo:

Črnogorske čete napredujejo s svojo ofenzivo v Sandžaku in so že odvzele sovražniku mesto Dobrido. Avstrijci imajo izvanredno velike izgube.

Bogat plen.

Dunaj, Avstrija, 27. decembra. — Avstrijski generalni štab poroča:

Na jugovzhodnem bojišču se ni ničesar posebnega pripetilo. V bitki pri Bjelompolju smo razen drugega vojnega materiala zaplenili tudi 5.400 pušk.

Italjani.

Rim, Italija, 27. decembra. — Dopisnik tukajšnje "Tribune" zatrjuje, da se je v Valoni izkrcalo veliko italijanskih vojakov, ki se sedaj nahajajo na macedonski meji.

Rumunska.

Rim, Italija, 27. decembra. — Kakor kaže, je Rumunska veliko bolj naklonjena Avstriji in Nemčiji, kakor pa zaveznikom. Za odškodnino hoče dobiti Besarabijo. Iz Rumunske odpošlje jo v Avstrijo vsak dan več sto vagonov žita.

Težave za potnike, ki so namenjeni v Nemčijo.

Haag, Nizozemsko, 27. dec. — Amerikanci in potniki iz drugih nevtralnih dežel imajo velikanske ovire pri vstopu v Nemčijo vsled novih določil, ki jih je določilo nemško zunanje ministrstvo. Da bo mogoče dobiti potrdilo potnega lista, bo moral v bodoče vsak k nemškim konzulom ali drugim zastopnikom ter predložiti dvoje svojih slik, od katerih bo ostala ena na razpolago za nemške oblasti, ena pa bo za potni list. Poleg tega bo moral vsak dokazati, da je res državljan Združenih držav ali drugih nevtralnih dežel in v slučaju, da je naturaliziran, bo moral predložiti tudi naturalizacijske listine.

Oseba, ki bo nameravala potovati v zasebnih ali trgovskih zadevah, bo morala tudi dokazati, da je potovanje nujno predložiti vse listine, ki so s tem v zvezi ter tudi imenovati osebe, ki jih misli obiskati v Nemčiji ali na potovanju.

SLAMNIKARSKA OBRT U NEW YORKU.

Včeraj so bile tri velike seje in sicer v Astoria Hall, Beethoven Hall in Manhattan Hall. Pri tej priliki se je razpravljalo glede pogodbe z delodajalci.

Napravilo se je tudi pogodbo, katera bo predložena Zvezi bosov. Vsebino te pogodbe sprobčimo jutri.

Avstrija in Italija.

Južno od Rovereta so izgubili Italjani nad 200 svojih vojakov. — Avstrijci so stopili na nekaterih krajih v ofenzivo. — Na soški fronti se ni ničesar posebnega pripetilo.

Dunaj, Avstrija, 27. decembra. — Vrhovno poveljstvo avstrijske armade je izdalo danes sledeče poročilo:

V južnem delu Tirolske so se vršili včeraj vroči spopadi med našimi in italjanskimi četami. Kljub temu, da so bili Italjani v zelo veliki premoči, so se morali sleduljič vendarle umakniti.

V dolini reke Adiže je pustil sovražnik na bojišču preko 200 mrtvih.

Pri Soči se ni razen manjših artilerijskih spopadov, ničesar posebnega pripetilo.

Rim, Italija, 27. decembra. — Italjanski gen. štab naznanja:

V Judikarijah smo z uspehom obstreljevali sovražniške postojanke. Napredovali sicer nismo veliko, toda kar smo dosegli, je za nas izvanredno velikega strategičnega pomena.

Na Krasu je položaj skoraj neizpremenjen.

Sedaj se pripravljamo na novo ofenzivo, ki bo morala biti uspešna. Gorico moramo zavzeti, kljub temu, da si s tem ne bomo veliko na boljšem, ker je mesto že sedaj podobno kupu razvalin. Sovražnik je dobil na nekaterih krajih nova ojačenja.

Nad beneškim arzenalom se je pojavilo nekaj sovražnih zrakoplovcev, ki so se pa takoj umaknili, kakorhitro so stopile naše obrežne baterije v akcijo.

Galiških beguncev

je na Dunaju še kakih 120.000 Zdaj bo dovoljen povratek beguncem zopet v nekatere gališke okraje, tudi v lvovski okraj, tako da jih otide z Dunaja kakih 50.000, iz cele države pa vsega skupaj 120.000.

Torpediran parnik.

Neki torpedni čoln v Sredozemskem morju je potopil brez svarila francoski parnik.

London, Anglija, 27. decembra. V petek, dne 24. decembra je bil torpediran v Sredozemskem morju francoski potniški parnik Ville de la Ciotat. Kakor zatrjuje francosko uradno poročilo, je bil parnik torpediran in potopljen brez svarila. Poročilo se glasi:

"Parnik Ville de la Ciotat je bil potopljen od nekega sovražnega podmorskega čolna dne 24. t. m. brez svarila. Večino moštva in potnikov je rešil potem nek angleški parnik. Posameznosti še niso znane."

Parnik se je vračal iz dalnjega vzhoda ter bi moral dospeti danes v Marseilles. Preživele potnike so spravili po rešitvi na otok Malto v Sredozemskem morju, kamor so dospeli danes. Med 80 ponesrečenimi, ki so izgubili pri tem življenje, so se nahajali potniki in moštvo.

Parnik Ville de la Ciotat je eden največjih, kar jih je bilo potopljenih v zadnjem času v Sredozemskem morju. Imel je 6,378 ton, dolg je bil 487 čevljev in 50 čevljev visok. Napravljen je bil leta 1892 v mestu Ciotat v Franciji ter je plul med pristaniščem Marseilles v južni Franciji in daljnim vzhodom, posebno Indijo in Japonsko.

Značilna izjava.

Kakšno mnenje ima angleški municijski minister o sedanji vojni. — Delavstvo mora pomagati.

London, Anglija, 27. decembra. — V Glasgowu se je vršil velik delavski shod, na katerem je bilo navzočih 3000 zastopnikov raznih delavskih družb. Kot govornik je nastopil sedanji angleški municijski minister David Lloyd George in rekel med drugim tudi sledeče:

Zmaga Anglije je odvisna od angleških delavcev. Če nam priskočijo napomoč, smo si zvesti zmage, če pa nečejo pomagati, je najboljše, da še danes končamo vojno. Preostajali bi nam dve poti:

Iti bi morali v strelne jarke in povedati vojakom, da nimamo dovolj topov, ker jih delavci nočejo izdelovati ter s tem pripomoči h končni zmagi, ali bi se po morali obrniti do nemškega cesarja in ga prositi milosti. Oba načina bi bila za nas zelo sramotna. Dosedaj smo izgubili 350.000 mož. Kdo je tega kriv?

Delavske organizacije, ki imajo v svojih pravilih razne točke, s katerimi se mi nikakor ne moremo strinjati.

Obljubite mi, da boste te točke črtali in da bosta delali roko v roko z državo. Če mi tega ne obljubite, se ne morem vrniti z mirnim srcem v parlament in povedati poslancem, kaj se je zgodilo.

Rad bi vedel, koliko ljudi je, ki vedo, kaj pomeni ta strašna vojna. — Ta vojna je podobna potresu, ki nas lahko vse uniči. Od te vojne sta odvisna naš obstoj in naš padec.

Enrico Caruso.

Svetovnoznani operni pevec Enrico Caruso je dobil sinoči obtožnico, češ, da je prelomil neko pogodbo svojemu lanskemu šoferju. Ta šofer ga toži za odškodnino $1,000, ker ga ni najel Caruso kot šoferja tudi letošnje leto.

Caruso je, kakor znano precej obilen človek in misli, da bo boljše zanj in za njegovo zdravje, če se ne vozi preveč, temveč hodi peš in s tem zmanjša svojo telesno težo.

Ker ima Enrico Caruso že precej veliko skušnjo, kako mnogo denarja se potroši, če se za take male tožbe najame svojega zagovornika, je sklenil, da so bo tokrat zagovarjal čisto sam. Sodno zaslišanje bo enkrat prihodnji teden, in sicer v enem newyorških sodišč.

Ustavljena preiskava.

Na Dunaju so pred nekaj časom zaprli več oseb, med njimi tudi nekaj dunajskih advokatov, ki so bili na sumu, da so sleparskim potom "reševali" ljudi vojaškega službovanja. — Zdaj je ta preiskava ustavljena in so dotični izpuščeni iz zapora.

Slovenci.

Kratek zgodovinski pregled. — Koliko nas je in kaj smo dosegli v skoraj tisočletnem boju.

Slovenci se zanimamo in zavzemamo za vse mogoče stvari, zasledujemo svetovno zgodovino, skoraj vsi narodi so nam znani, sami zase se pa veliko premalo zanimamo. — Dolžnost vsakega Slovenca bi bila, že vsaj površno poznati zgodovino slovenskega naroda. — Najprej pridemo mi, potem šele drugi. V šoli se nismo veliko učili o Slovencih. Vlada je naročevala učiteljem, da nas morajo učiti od kdaj do kdaj so vladali avstrijski cesarji, ni jim pa skoraj dovolila, da bi nas seznanili z našimi velikimi možmi in z našo zgodovino. Rojak pri de gotovo v zadrego, če ga vpraša tujec kako je bilo z nami in na kakšen način smo se povspeli do tako visoke stopinje.

Vedoč, da bomo rojakom zelo ustregli, smo priobčili v letošnjem Slovensko-Ameriškem Koledarju kratko zgodovino slovenskega naroda. Kdor je prebere, ima že vsaj mal pojem o slovenskem narodu. V Koledarju dobite še veliko drugih zanimivih člankov, lepih povesti, šale in drugih zanimivosti. Stane samo 35 centov.

Naročajte ga pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortland St., New York, N. Y.

"Ancona".

Kakšno stališče je zavzela Avstrija? — Poročilo ameriškega poslanika. — Avstrija se bo morala ukloniti. Zadevo bodo predložili razsodišču. — Kompromisni predlog.

Washington, D. C., 27. decembra. — Ameriški poslanik na Dunaju je poslal državnemu tajniku natančno poročilo glede 'Ancone', v katerem pravi, da se bo avstrijska vlada najbrže uklonila in ugodila že vsaj nekaterim zahtevam. Poslanik je nadalje tudi brzojavil, kakšno mnenje ima razno časopisje in kakšno stališče je zavzela avstrijska vlada.

Iz vsega tega je razvidno, da želi Avstrija mirne poravnave.

Avstrijska vlada bo najbrže stavila sledeči kompromisni predlog:

Avstrijski kapitani bodo v bodoče gledali na to, da bodo vse potniške parnike najprej dvakrat posvarili in jih torpedirali le v slučaju, če se ne bodo hoteli ustaviti. Zadevo glede potopa ameriških državljanov bo Avstrija predložila posebnemu razsodišču.

Zaenkrat je še vse odvisno od predsednika Wlisona. Če bo on zadovoljen s temi ponudbami, bo spor končan, če se pa to ne bo zgodilo, pride kaj lahko do prekinjenja diplomatičnih zvez.

Indijska vojska.

Številne indijske čete, ki so služile na bojiščih v Franciji, bodo premeščene nekam drugam.

London, Anglija, 27. decembra. Nocoj so uradno razglasili, da je indijska vojska že zapustila bojišča, da se udeleži bojev na neki drugi fronti. — Pred odhodom iz Francije je čital Waleski prine sledeč nagovor angleškega kralja pri paradi indijskih čet:

Že več kako eno leto je od tega, ko sem vas pozval iz Indije, da se bojujete za varnost mojega kraljestva in za čast moje dane besede na bojiščih v Belgiji in v Franciji. Opravičili ste moje zaupanje do vašega čuta dolžnosti, ki sem je izrazil do vas in dokazali ste na sijajen način svoje zmožnosti in pogum. Zdaj pa vas rabim na drugih bojiščih in poslal sem svojega sina, da se vam v mojem imenu zahvali za vse prestane težave in nevarnosti, ki ste jih tako odločno prenašali.

Indijski tovariši v orožju! Borili ste se proti velikanskim težavam in v neznanih razmerah, a vi ste ohranili čast svojega vladarja in kraljestva in dobro ime indijske vojske. Vedno sem zasledoval vaše izvrstno obnašanje na polju časti in zelo mi je žal za številne častnike in može, ki so padli tako junaške smrti. Žal mi je od srca za njih življenja, a ena tolažba je, da so se žrtvovali prostovoljno, za kar jih bom ohranil za vedno v prijaznem spominu. — Zdaj zapuščate Francijo za druga bojišča in prepričan sem, da boste znova pokazali svoj neprimeren pogum. Blagoslavljam vas in priporočam Bogu, da vas čuva in slednjič privede nazaj v domovino, ko bo dobljena končna zmaga, da boste sprejeti kot junaki od svojega ljudstva.

Odhod indijskih čet iz Francije je najvažnejša novica tega dne, pa se ne ve, če so odšle v Egipt ali v Mezopotamijo. V obeh teh krajih je že mnogo indijskih čet. Nastale vrzeli v Franciji bodo zamašile menda sveže čete iz Anglije.

VSEM NAROČNIKOM IN ROJAKOM ŽELITA SREČNO IN VESELO NOVO LETO
Uredništvo in upravništvo
GLAS NARODA.

Stotnik Boy-Ed.

Danes bo odplul v Nemčijo bivši nemški mornariški atašej Boy-Ed, ki je bil odpoklican.

Danes bodo odpluli na parniku nizozemsko-ameriške črte Rotterdam, Brand Whitlock, ameriški zastopnik v Belgiji, polkovnik E. M. House, kot posebni odposlanik predsednika Wilsona in stotnik Boy-Ed, bivši nemški atašej v Zdr. državah.

Nek nenavaden slučaj je, da bodo skupaj potovali, mož, ki si je pridobil vsestransko občudovanje kot zastopnik Združenih držav, ki je pomagal zatiranemu belgijskemu narodu, mož, ki si ga je izbral predsednik Zdr. držav Woodrow Wilson, da sam na lastne oči vidi razmere v Evropi ter poroča te razmere in utise vladi Združenih držav in pa nemški mornariški atašej, ki je moral radi nepostavnih dejanj, ki se je z njimi pregrešil proti Združenim državam, zapustiti svoje mesto kot zastopnik in odposlanec nemške vlade.

Stotnik Boy-Ed je prebil skoro cel dan včeraj v svojem uradu na Broadway-u ter se pečal z zadevami svoje vlade. Ko je končal, so ga obstopili njegovi prijatelji ter mu želili srečno vožnjo ter se poslovili od njega. Prišlo je mnogo časnikarskih poročevalcev, da bi govorili z njim, a on ni hotel ničesar reči.

Od Atlantika do Pacifika z motornim kolesom.

Dve ženski iz Brooklyna sta napravili skozi Zdr. države od Atlantiškega do Pacifiškega morja poskus z motornim kolesom. — Poskus se je obnesel sijajno. Na zapadni vožnji sta šli skoz Chicago in Kansas City prek Santa Fe do Los Angeles v Kaliforniji. Potem sta se peljali v San Francisco. Na povratni vožnji sta se vozili prek Nevade, Utah, Wyoming in Colorado in zopet skoz Chicago na vzhod. Za končanje vožnje 6,000 milj sta rabili pet mesecev.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljatve ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in one osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	$	K	$
5....	.90	120....	17.40
10....	1.60	130....	18.85
15....	2.35	140....	20.30
20....	3.05	150....	21.75
25....	3.80	160....	23.20
30....	4.50	170....	24.65
35....	5.25	180....	26.10
40....	5.95	190....	27.55
45....	6.70	200....	29.00
50....	7.40	250....	36.25
55....	8.15	300....	43.50
60....	8.85	350....	50.75
65....	9.60	400....	58.00
70....	10.30	450....	65.25
75....	11.05	500....	72.50
80....	11.75	600....	87.00
85....	12.50	700....	101.50
90....	13.20	800....	116.00
95....	13.95	900....	130.50
100....	14.50	1000....	142.00
110....	15.95		

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York.

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the

SLOVENIC PUBLISHING CO.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado.....$3.00
„ pol leta 1.50
„ celo leto za mesto New York.. 4.00
„ pol leta za mesto New York.. 2.00
„ Evropo za vse leto 4.50
„ „ „ pol leta..... 2.55
„ „ „ četrtleta..... 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Zakaj oborožujejo Združene države?

Toliko pisanja in pregovarjanja o oboroževanju in podobnih vprašanjih še ni bilo slišati v Združenih državah, kakor ga slišimo ravno v sedanjih časih. Ko se je drugekrati sestajal kongres, je bilo vse polno drugih važnih vprašanj in nalog, ki jih je bilo treba rešiti. Letos pa tvori prvo in glavno vprašanje, o oboroževanju, skoro glavni predmet in spored za delovanje kongresa.

Naravno je, da se silno cepi javno mnenje po Ameriki v tem pogledu. Ne samo na dve stranki, temveč na več so se razcepili in vsak misli, da ima prav in da je edino na njegov način možno rešiti domovino Ameriko. Zdaj se naravno vpraša, ali je Amerika sploh v nevarnosti in odkod prihaja nevarnost.

Ako sprejme kongres predloge, da se poviša mornarico in armado ter druge vojaške potrebščine, bo gotovo ljudstvo tisto, ki bo moralo seči v žep in odriniti težko prislužene novce. Oni pa, ki so nad nami, ki razpolagajo z neizmernim bogastvom, pa si bodo iz tega kovali še večje dobičke ter dobili vse, kar bodo morda na zunaj žrtvovali, zopet nazaj.

Ker je pretežna večina prebivalstva v Združenih državah delavskega stanu, je čisto naravno, da ta stan nima prav nobene koristi od morebitne vojne. V slučaju take nesreče mora pograbiti prvo za orožje ter se boriti proti "sovražnikom", ki jih še ne pozna in s katerim se ne krijejo prav nobeni njegovi interesi. V mirnih časih suženj drugih, ga hočejo v vojni popolnoma oropati vsega, kar še spominja na človeško dostojanstvo. Mesto, da bi mu pomagali, da se povspe naprej do boljše bodočnosti cel narod, ga še zadržujejo, in vse to le enemu, maloštevilnemu stanu na ljubo. Zato, ker en stan nima čiste vesti in ve, da mora svoja dejanja skrivati in varovati, ker se dobro zaveda, da nima čiste vesti, zato se mora varovati cel narod in potrošiti vse svoje prihranke za stvari, ki spadajo že davno v starinarske muzeje.

Dandanes imamo najlepšo priliko, da vidimo, kam je privedlo tako postopanje. Danes vidimo, kam je privedel tak laži-patrijotizem. In zdaj, ko kaže, da se bo morda ljudstvo v Evropi spametovalo, pa smo postali še mi v Združenih državah okuženi od tega pogubonosnega duha. Ne ljudstvo, delavstvo, temveč oni stanovi, ki imajo od tega mastne dobičke.

Delavsko ljudstvo po Združenih državah bi moralo dobro paziti, kaj se bo zgodilo z njim. Kar [illegible]ence, ki so postali državljani Združenih držav, so storili zato, da pridejo na boljše, [illegible]še vojni moloh zavladal tu, potem ljudstvo ne bo vedelo, kje je tista dobrota.

Če se hočemo oboroževati, moramo prvič vedeti, zakaj se. Poznati moramo svojega sovražnika. Tega pa je precej težko videti. Vse države bodo tako izmučene in izčrpane še za mnogo desetletij v Evropi, da se nam od njih ne bo treba dosti bati, z Japonsko pa tudi ne rabimo vojne, temveč mora biti dolžnost Združenih držav, da morebiten konflikt preprečijo, kar je navsezadnje lahko mogoče. In če bi prišlo do kakega nasprotja z Japonsko, imamo dovolj močno mornarico v Združenih državah, da bi se ji lahko uspešno postavili po robu.

Sami visoki uradniki in admirali ameriške mornarice so javno priznali, da bi bila ameriški mornarici komaj angleška kos, čemu torej treba več? Zakaj oboroževati preveč, če še ne vemo za sovražnika in če lahko tako vodimo razmerje do drugih narodov, da bomo vojno preprečili in raje posvetili svoje sile in gmotna sredstva mirnemu delu in boju duha, mesto pesti.

Od prvega ima vse človeštvo za vse čase dobiček, od drugega pa se rodi zlo in gorje in prokletstvo, kakor ga vidimo danes v Evropi.

Dopisi.

Antigo, Wis. — Prosim, da se usmilite tega dopisa in ga priobčite v vašem listu, ker je to prvi dopis iz te slovenske farmerske naselbine, ki šteje le dve družini. Bilo jih je več, pa so vsi odšli. Mesto Antigo je največje in obenem glavno mesto tega okraja. Ima okrog 10.000 prebivalcev in leži nekako v sredi, le nekoliko bolj proti vzhodu države Wisconsin. Okolica ali okraj je po večini ravna, le po nekaterih krajih le malo valovito ozemlje. Kolikor je meni znano, so prišli prvi naseljenci semkaj pred nekako štiridesetimi leti. Za delom ne svetujem sem hoditi, ker je to izključno le farmerska naselbina. Prebivalci tega kraja so po rodu večinoma Čehi in Angleži, pa je tudi precej Poljakov in nekaj Hrvatov. Pečajo se povečini z živinorejo, ker glavni pridelek je tukaj seno. Kar se pa tiče poljskih pridelkov, zavzemajo prvo mesto krompir, oves, ječmen, zelje, repa in neke vrste zgodnji grah, ki je najboljše sredstvo za rejo prešičev. Da bi se pa kdo pečal tukaj s pridelovanjem fižola, koruze in podobnih pridelkov, ni govora. Torej, kje ste tisti kričači, ki ste toliko oglašali po časopisih, da raste po srednjem in severnem Wisconsinu vse? Povejte na tem mestu, kakšno množino koruze se tukaj več pridela? Jaz mislim, da ves pridelek kaj lahko označite z okroglo številko 0. Tukaj smo imeli prvo spomladansko slano 2. julija, prvo jesensko pa 26. avgusta,, ki je v par urah vse uničila. Kdor je zgodaj spomladi sadil krompir, je še nekaj pridelal; kdor pa je sadil pozno, pa komaj 50 do 70 bušljev na aker. Kdor je dosti sadil krompirja, ga ima za domačo rabo, kdor ga je pa malo, ga mora še kupovati, kar je tudi vzrok, da se krompir vsak dan draži. Sprva je bil 20—25 centov bušelj, sedaj pa je že čez 60 centov. Dokler sem delal še v premogorovu, se mi je kaj čudno zdelo, zakaj so ravno farmerski dopisi tako zelo redki. Mislil sem, da mogoče vsled boljših časov ali pa, ker najboljše izmed vsega dobrega uživajo in tako na vse pozabijo. Včasih se oglašajo ljudje, ki na vse grlo hvalijo to ali ono zemljo. Ti ljudje obljubujejo Slovencem vse mogoče in se pri tem kažejo kot največji prijatelji slovenskega naroda, toda ti ljudje niso ničesar drugega kakor le agentje malovrednih židovskih tvrdk. Resnica pa je, da stane srednja krava 55—70 dolarjev, rejena živina pa se je preteklo jesen prodajala od tričinpol do štiriinpol centa funt žive vage. Nadalje tudi pišejo, kako se živina hitro množi, namreč iz ene krave od petih na devet glav. Seveda, če se kateremu tako zgodi, ni nič manj srečen, kakor tisti, ki v starem kraju terno zadene, ker so taki slučaji zelo redki. Nadalje tudi nekateri zatrjujejo, da se z malim denarjem lahko začne na farmi. Omenjeni ljudje, ki tako pravijo, pa se motijo. Da, res, lahko se je pričelo pred več leti s 500 dolarji, ko je bila zemlja po tri do sedem dolarjev aker, vrh tega pa pozimi gotov zaslužek v gozdu. Dandanes pa tega ni več. Gozd je povečini izginil, po tovarnah so pa stalni delavci. Kdor hoče biti farmer, ne more poleti in pozimi delati v tovarni. Jaz pravim, da kdor ima družino, mora imeti najmanj 1000 dolarjev, če hoče začeti na 40 akrih. Slednjič pa svetujem vsem onim, ki mislijo postati farmerji-živinorejci, naj le pridejo sem, ker tukaj je v resnici zdravo podnebje, izvrstna voda, pa tudi trava dobro raste. Vsi oni pa, ki se mislijo pečati s poljedelstvom, naj si izberejo gorkejše kraje. Najboljše je za vsakega, da ostane v južnem ali srednjem delu Wisconsina, zato, ker je tem slabše za človeka, čim dalje bolj na sever gre. V takozvanem okraju Lagrade je dosti obdelanih farm, pa tudi na tisoče akrov neobdelane zemlje na prodaj. Kadar kupujete zemljo, si morate vzeti dovolj časa. Pustite agente pri miru, kupite sami in vprašajte takega človeka za svet, ki ne bo iskal od vas dobička. Zakaj bi plačevali agentom velike svote denarja, ko vendar sami lahko uravnate celo zadevo! Tukaj se lahko dobi neobdelano zemljo od osem do petnajst dolarjev aker. Pa še nekaj. Devet let sem že naročnik tega cenjenega lista in ga tudi pridno čitam. Lahke rečem, da kaj takega še nisem opazil v njem kot je pisal rojak A. S. iz Millvale, Pa. Rojaki se gotovo še spominjajo, da je pisal o prostosti, o avstrijskih pijancih, o davkih, pridelkih, vinu in klobasah. Resnica je, da smejo pijanci v Avstriji kričati, resnica je pa tudi, da morajo nositi davkoplačevalci klobuk v rokah in molčati. Glede davkov je pa taka: Tisti, ki plača v Ameriki $40 davka na leto, ima gotovo tisoč dolarjev dohodkov. Če še nisi videl žita, sena in slame v Ameriki, pridi na farmo, pa boš videl žitnice, v katerih je na tisoče in tisoče bušljev pšenice. Kaj pa je sreden kmet v Avstriji? Če ima sedemkrat v letu meso na mizi, je lahko zadovoljen, drugače pa mora otepati zelje in krompir. Tukajšnji farmer zakolje na leto 20 do 30 prešičev, veliko perotnine in še kako govedo. Kmet v Ameriki ne pozna črnega kruha. Kje je torej boljše? Modrijan, pojasni mi! — Veselo in srečno novo leto želi vsem naročnikom Glas Naroda John Rudolph, Morley Route, Antigo, Wis.

Hibbing, Minn. — Tukajšnje delavske razmere niso kaj posebnega. Kakor drugod, se tudi pri nas dela bolj srednje, zaslužek je pičel, dela pa tudi ne more človek izbirati. Naša okolica je postala suha, tako da za vraga ni dobiti nobene pijače. Drugega nam ne kaže kakor vodo piti, pa še voda ni kajsi. Zaenkrat ne svetujem nikomur sem hoditi, če se bo pa kaj izpremenilo, bom že sporočil. Pozdrav! — Frank Dolinar.

"Poznaš-li deželo?"

Po Hajoti prevela Sonja Simčič.

"Še ena ura — in v morje večnosti izgine zopet eno leto!" sem vzkliknil, ozrši se na uro. "Ti zadnji trenutki umirajočega leta so nekako nevarni, bratranec; vsi spomini ti oživljajo ob taki priliki nanovo, bolestni spomini na zatemnjene nade. — Da se pa izogneva tej nevarnosti, povej raje kaj, dragi, ali kaj res izrednega, da pri tem pozabiva na življenja svojega povest!"

Ko sem nehal govoriti, je moj bratranec dvignil svojo že precej osivelo glavo in me gledal smehljaje, menda zato, ker sem primeril svojo mladost z njegovim burnim življenjem. — Ozrl se je po slabo razsvetljenem salonu in njegov pogled je obstal na tipkah odprtega glasovirja.

"Naj bi ti kaj povedal?" je dejal tiho. "Dobro. Spomnil sem se nekega dogodka, ki sem ma bil svedok in ki se je pripetil pred leti ravno na današnji dan — na Silvestrovo. Ta spomin mi je vzbudil pogled na oni odprt glasovir tan in ta spomin: kako tužen je zame!"

"Morda kaj o duhovih?" sem vprašal, popravljaje svoje mesto na divanu. "O, te povesti poslušam tako rad!"

"To so stvari, ki si jih vsakdo drugače tolmači", me je zavrnil bratranec. "Eden jih imenuje otročarije, drugi nadzemske prikazni, dočim tretji smatra vse to za laž. — Evo, svobodno ti je, da si osvojiš eno teh mnenj!"

Utihnil je za hip, ugasnil cigareto in pričel:

"Ne spominjam se, da-li sem ti kdaj omenil svojega prijatelja Štefana.

Težko, ker — kakor rečeno — ta spomin je zelo žalosten. — Kako sem ga ljubil! — Bil je najlepši mož in žena njegova Lucija najkrasneja žena. — Tvoja mati je poznala oba in rada ti pove, kako je bila občudovana ta dražestna dvojica. Bila sta si zelo podobna, a posebno blesk njiju očes je bil tako soroden, kakor da sta ena duša.

Ta pogled njiju očes je bil tako nekako poseben: zdelo se je, da sega globokejše nego pogled drugih, da z neko skrivno močjo privlačuje k sebi, a pri tem je odsevalo iz teh oči morje bolesti, kakor da bi se neprestano poslavljale od neke drage osebe.

Ne morem ti tega pogleda raztolmačiti bolje; to bi se moralo videti, ako bi bilo kje. — Jaz sem pač mnogo hodil po svetu, a videl sem te oči samo parkrat, in sicer na platnu. Nekatere slike velikih mojstrov, ki predstavljajo idealna bitja, imajo ta pogled. — Med živimo sem opazil take oči samo pri Štefanu in njegovi Luciji. In res me ni tu varal ta — recimo — simbol smrti. On je bolehal za neko srčno boleznijo, dočim je nosila ona že pred poroko kal smrtonosne sušice v sebi.

Oba sta bila vneta ljubitelja godbe in ko bi bila hotela potovati po svetu, računala bi lahko na to, da ju bode občinstvo povsod z navdušenjem poslušalo, kakor ju je ta mali krog prijateljev, med katerimi sta živela. — Toda, kaj je bilo njima do umetniške slave?! Od vsakdanje bede čuvalo jih je, podobno kitajskemu zidu, ogromno bogastvo, tako da sta lahko živela edino le svoji ljubavi in umetnosti.

Vselej, ko sem bil med njima, bilo mi je, kakor da sem v kakem modernem zavodu. — Ure in ure sem posedal tam in poslušal njiju godbo, v kateri sta fantazirala, sanjarila: ona na glasovirju, on na goslih, oba tako lepa, mlada in srečna. — Ta pogled je bil zame res užitek, saj sta bila oba kakor diven umotvor, poezija.

Žal, da je na svetu takim prikaznim določen le kratek čas. — Še ni minulo leto po njiju poroki, ko je moral Štefan na jug s svojo bolno, ljubljeno Lucijo. Šla sta v Italijo, odkoder se je čez malo vrnil Štefan — sam! — Sam, z znamenjem žalosti za klobukom in tako prepaden, bled, da me je v sree pretresal njegov obup, ki je bil neizmeren in top, kakor propad.

Izogibal se je ljudi, a se tem topleje oklepal mene. Obiskaval me je večkrat v mestu, toda o svoji izgubi ni govoril nikdar. — Le enkrat se je vzdramil iz te apatije, kar je povzročila neka beraška "lajna", igrajoča komad iz opere "Mignon": "Poznaš-li deželo?" Štefan se je vrgel na divan, tiščal si ušesa in plakal, — ihtel kakor dete

Poznal sem po priliki vzrok tej boli; znal sem, da je Lucija ta napev rada igrala in da jej je Štefan nekoč ob taki priliki razkril srce.

Večkrat sta pozneje skupno to proizvajala; ali da je temu spominu pridružen še drug, še mnogo žalostneji, tega nisem znal. — Zaupal mi je to sam, potem, ko se je nekoliko umiril.

Bilo je v oni italijanski vili, kjer je pod cipresami shranil mlado svojo srečo: mesečna noč na Silvestrovo.

Lucija je igrala dolgo ta napev; videti je bilo, da se ne more ločiti od glasovirja, kakor da bi slutila nekaj groznega. Čutila se je ta večer bolje in njeni prozorni prstki so igrali z neko slastjo po tipkah miloglasnega instrumenta. Štefan jo je prosil, naj se ne muči. — Nehala je in je, položivša glavo na njegova prsa, rekla: "Vem, da ne bom nikoli več igrala; toda čuj, Štefan, ako se bom na onem svetu čutila preveč osamljeno, ako bom hrepenela po tebi, tedaj pridem poslednjega leta dan in igrala ti bom ta napev. — Ako boš hotel iti z menoj, mi bo to znamenje, da si tudi ti žalosten, ker moraš živeti brez mene; ako ne — pojdem in se ne vrnem nikdar več."

Na smrt bolni imajo večkrat slične slutnje, ki se uresničujejo, ali nepojmljivo mi je bilo to, da Štefan tako trdno veruje v to fantastično obljubo svoje Lucije. Nisem se pa hotel prepirati z njim radi tega, ampak prepustil sem času, da ga ozdravi.

Dve leti sta bili minuli in kdor bi bil sodil na videz, mislil bi bil, da je Štefan svojo soprogo pozabil. — Bilo jih je celo takih, ki so ga hoteli nanovo ženiti. On ni rekel na to ne "da", ne "ne"; bil je miren; pečal se je z oskrbo svojih imetij; tupatam si je tudi zaigral na gosli.

(Pride še.)

Nepisani romani.

Spisal **Ivan Cankar.**

Naletel sem bil v krčmi na znanca, trebušatega, napol plešastega, prezgodaj ostarelega človeka. Imel ga je nekoliko v glavi, le toliko, da so se mu misli malo prehitro izmenjavale in cepile.

Pravil mi je:

— Nikoli se nisem pečal z umetnostjo, najmanj še s pisanjem. Svojo službico imam, svojo pohlevno kravico, ki mi daje vsakdanje mleko. Vse drugo mi nič ni mar. Zadnjič pa me je bil zalotil človek, ki hodi po svetu in ponuja snovi. Saj poznaš ljudi te serte. Podobni so tistim, ki prodajajo po deset vinarjev nezmotljive nasvete, kakor se dajo brez težave doseči milijoni. Človek, ki ponuja snovi, pravi, da ni umetnik; že zato ne, ker nima časa, in — sploh .... Ali če bi utegnil, da bi napisal roman, kakor ga svet še ni bral. Nato pripoveduje .... vrag vedi kaj! Izpiješ in plačaš in greš godrnjaje po svojih potih .... Ne vem, kako da se je bil name nameril. Saj me je poznal komaj izdaleč in tako malopridnega obraza tudi nimam, da bi kdo sodil .... tako in tako! — Ali spravil me je bil na čudne misli, ki mi dolgo niso dale miru. Kaj je roman? Ali je roman tista devetkrat zamešena in pregneteno mešanica zaljubljenosti, prešestvovanja, ubojev in samomorov? Če je tako, tedaj je poteklo moje življenje brez romanov. Učenjaki pravijo nekako, da je roman verna slika dobe, kakor se ta doba razodeva v življenju in nehanju posameznih ljudi. Tudi po mnenju učenjakov nisem junak romana, še postranska oseba ne. Kajti moje življenje nima za današnjo dobo niti tolikega pomena, kolikor ga ima ena sama bilka za podobo celega pašnika. Ta misel mi je bila neprijetna, čeprav nisem ošaben človek. Tam kolovrati nadležno motovilo, ki ponuja snovi kar na koše; jaz pa .... Poglobil sem v svoje življenje, da bi tam kje v kakšnem kotu iztaknil vsaj malenkost, ki bi bila spomina vredna. In zgodilo se je čudo: našel nisem le ene malenkosti, temveč našel sem jih preveč .... Kaj je pesek na brezmejnem produ? Množina zrnov in zrnec. Slikar potegne s širokim čopičem, pa je prod. Ali če bi bil slikar s prav tisto skrbjo naslikal eno samo drobno zrnce, kaj bi ne bil to tudi umotvor? .... Kaj je življenje? Milijard milijarda trenotkov. Če bi verno opisal en sam trenotek po vsem njegovem zmislu in pomenu, kaj bi **to ne bil roman? ....** Zdelo s mi je prej zmerom, da živim prav vsakdanje, omledno, pusto življenje, da živim takorekoč samo zategadelj, ker sem pač na svetu in je treba prebavljati in spati do konca. Ali spoznal sem čudoma da je že vsak požirek vina po svojem pomenu, okusu in učinku nekoliko drugačen .... da je še pred pičlo uro hodil po ulici ves drug človek, nego je ta, ki tukaj sedi. Med enim požirkom in drugim, med ono uro in drugo se je bil začel, razpletel in dovršil roman. Ali vsi ti romani, ki jih mi trebušati in plešati ljudje nosimo v sebi več nego bacilov, ne bodo nikoli pisani ....

Ko sem bil mlad študent, sem se bil zaljubil z vso tisto nežno, čisto, mesečinsko ljubeznijo, ki je kljub pesnikom še zmerom najslajša in najlepša. In dekle je bilo vredno te najlepše ljubezni. Še zdaj mi vse zatrepeče na dnu tega zakrknjenega srca, če se domislim tistih večerov v parku. V poljubih vsa topla milina mladosti, vsa njena nedolžnost v besedah. Vsak vzdih čista daritev, — vsak objem brezmejna vdanost .. Kaj bi pravil! Vse take reči so že povedali, slabo povedali. Machar sovraži gore, zato ker jih slikarji nemarno slikajo; človek bi moral zaničevati čisto ljubezen, zato ker so jo bili pesniki opljuvali. V moji duši je spomin tako gorak in sladak, da bi ga ne zamenjal za Rothschildove cekine. Nič me ni sram te milobne izpovedi; saj ima vsak človek nekje v najglobljem dnu zaklenjena vratica, za katerimi skriva nepoklicanim očem najboljše, kar je njegovega ....

Moj trebušati znanec je na dušek izpraznil kozarec ter si je z robcem otrl rosno plešo.

— Zadnjič sem šel ob mraku, v dežju in blatu po pusti šentpeterski cesti. Iz široke veže je skočil kuštrav otrok in je kričal na vse grlo. Za njim je pritekla ska. Oblečena je bila ohlapno in malomarno; gologlava je bila, — dolgi, rdečkasti kodri so j ivisili preko oči, zadaj se ji je bila kita razplela in je visela v štrenah do pasu. Obraz je bil morda nekoč lep, ali pa vsaj priljuden; v tistem trenotku je razodeval edinole surovost in zlobo, ves spačen je bil in star. Tudi ženska je kričala s evilečim, zahriplim glasom: 'Ti satanski pankrt, ti!' — V svojih pisanih copatah je neredno poskakovala preko luž in blata, dokler ni dohitela otroka ter ga zgrabila za uho. Obadva sta kričala tako neznansko, da so sosedje odpirali okna, nato sta izginila v vežo.

Umolknil je ter se zamislil; nazadnje me je pogledal nekako potuhnjeno in postrani izpod obrvi ter je vprašal:

— Kje, mislite, da bi bil ... roman?

— Kakšen roman? — sem se začudil.

— Med požirkom in požirkom, med uro in uro se začne, razplete in dovrši roman. Kdo bi ga uganil, kdo šele zapisal? Zablisne luč ter razsvetli žarko vsenaokoli. — Spoznaš izbo do zadnjega kota, spoznaš ljudi, ki sede in stoje poleg tebe, spoznaš celo samega sebe v ogledalu. In drugim in sebi ne vidiš edinole v lice, vidiš jim v dušo, vse do tistih zaklenjenih vratic, sebi celo v ta poslednji hram. Luč ugasne. Ko je čez trenotek, ali čez uro, ali čez leto dni spet prižge nevidna roka — kje je tista izba, kje so tisti ljudje, kje si ti sam? — Vse je izginilo brez sledu! Med tujci sediš, med sovražnimi, ne razumeš jim govorice, ne poznaš jim misli... In človek, ki bulji vate iz ogledala, nisi ti; nadložen, hudoben starec je, ki nikoli mlad ni bil — Kdaj se je vse to zgodilo, kdaj in kako tako čudežno izpremenilo? Saj čarovništva in čarov ni! .... Glej, od luči do luči se je bil začel, razpletel in dovršil roman, ki ga nismo videli in ga ne moremo napisati ....

— Aii kako .... kaj pa bi vse to razlaganje s tvojo čudno pripovestjo o tistih dveh ženskah?

— Kaj da bi? — se je začudil moj znanec. — Pa o kakšnih dveh ženskah? Saj je bila ena sama!

— Ena sama?

Naslonil je glavo ob dlan in me je gledal verno z zaspanimi, že nekoliko motnimi očmi.

— O, da bi vedel, kako da se je vršil tisti roman .... od božje luči do pocestne leščerbe! Tista ženska .... ena sama je bila namreč, ena sama .... tista ženska je moja žena poročena! ....

Mati je našla mrtvega sina.

Nicolo Caccio, šestletnega dečka, stanujočega v Bronxu je povozil v četrtek težak avtomobil. Nesreča se je dogodila medtem, ko je njegova mati nakupovala za božične praznike. Dva stražnika sta nesla dečkovo truplo na stražnico in med množico, ki je sledila temu sprevodu, se je nahajala tudi dečkova mati. Pred poslopjem stražnice, je mati slučajno ugledala dečkovo lice.

— To je moj mali Nikolaj! — je zaupila in omedlela. — Ker voznik baje ni bil odgovoren za njegovo smrt, niso dvignili proti njemu nobene obtožnice.

Smrt treh bratov.

Marion, Ill., 26. decembra. — Danes zjutraj sta ustrelila maršal John McDougall in šerif John Kimbro tri brate John, Mike in Ellis Wilkus, ki so bili zaposleni v rudnikih blizu vasi Freeman.

Sinoči je šel maršal McDougall v njihovo stanovanje, da bi jih aretiral, baje radi kaljenja miru, toda bratje so ga napadli.

Danes zjutraj pa se je maršal vrnil s šerifom Kimbro, da bi aretiral z njegovo pomočjo omenjene tri brate, nakar je sledilo streljanje, ki se je končalo s smrtjo bratov Wilkus. Oba zastopnika postave sta bila aretirana in poslana v ječo, kjer pričakujeta nadaljnega zaslišanja.

Minister Tončev o bolgarski politiki.

Iz Sofije javljajo, da je minister Tončev z ozirom na odhod četverozveznih zastopnikov rekel, da to smeri bolgarske politike ne more več premeniti. Bolgarska ne more pretrgati svoje zveze s centralnima državama in s Turčijo, ker mora računati z resničnim položajem. Mobilizacija Bolgarske še ne pomeni, da bo Bolgarska koga napadla. Provzročena je bila po pritisku dogodkov, da dobi bolgarska nevtralnost primerno veljavo.

VOŠČILO.

Vsem prijateljem in znancem širom Amerike, kakor tudi članom društva sv. Alojzija štev. 36 J. S. K. J. v Conemaugh, Pa., osobito bratom Mihaelu in Vidu v Conemaugh in Janezu v Hooversville voščim

srečno in veselo novo leto!

Anton Rovanšek,
Box 133, Heilwood, Pa.

OPOMIN.

Vse one, ki mi kaj dolgujejo, opominjam, da mi v kratkem plačajo svoj dolg. Jaz sem sam dolžan in hočem vse poravnati, zato se nadam od svojih dolžnikov pomoči.

Geo. Rajšel,
(28-29—12) Bastrop, La.

Kje je JOSIP URBANIJA? Doma je iz vasi Podgled pri Moravčah. Pred dvema letoma je šel iz Clevelanda v šume v W. Va. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se sam oglasi svojemu sorodniku: John Birk, 995 Addison Road, Cleveland, Ohio. (28-30—12)

Iščem svojega prijatelja JOSIPA KAJFEŽ, podomače Čukač iz vasi Kostelo, občina Fara. Kdor mi naznani njegov pravi naslov, dobi $5 nagrade. — Andrew Pohac, Smock, Pa. (28-30—12)

NAZNANILO.

Iz urada društva sv. Petra in Pavla št. 66 J. S. K. J. v Joliet, Ill.

Tem potom naznanjam, da je bila letna seja dne 19. decembra in volitev novih uradnikov. Izvoljeni so bili za prihodnje leto sledeči člani: Predsednik Anton Košiček, 1010 Granite St.; podpredsednik John Filak, 1203 Elizabeth St.; I. tajnik Anton Barbich, 1609 N. Broadway; II. tajnik Josip Slapničar, 1215 Summit St.; blagajnik John Papic, 1607 North Broadway; zastopnik Jožef Zalar, 1002 N. Chicago St.; I. nadzornik Jožef Golob, 1214 North Hickory St.; II. nadzornik Mat. Golobic, 1308 N. Center St.; III. nadzornik Mat. Terdič, 1006 N. Bluff St.; vratar Jožef Ausec; maršal Nick Zugal; zastavonosilca Martin Stefanič in Martin Dragovan.

Vsem članom in članicam naše slavne J. S. K. Jednote voščim srečno novo leto!

Anton Barbich, tajnik.

Rad bi izvedel za prijatelja ANTONA ŠIRCA. Doma je iz Planine pri Rakeku na Notranjskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, da ga mi javi, ali naj se pa sam oglasi, za kar mu bom zelo hvaležen. — Joseph Gregorin, Camp 35, Cheat Bridge, W. Va. (27-29—12)

IŠČE SE

100 drvarjev za delati drva po $1.35 od klaftre. Dober les in ves v ravnini. Dva moža prav lahko napravita od 4 do 6 klafter na dan. Pridite!

Ward & Gaucheon,
(21-12 10x 1x v t) Norwich, Pa.

NAZNANILO.

Rojakom širom Amerike naznanjam, da sem odprl lepo urejeno

trgovino in knjigoveznico

na 2537 Myrtle Ave., Glendale. V zalogi imam **rožne vence, svete podobe,** lepo izdelane **jaslice,** moške in ženske **denarnice** ter več drugih stvari. Rojaki iz New Yorka, obiščite me in prepričali se bodete! Kdor mi pošlje potrebno svoto, pošljem mu poštnine prosto v katerikoli kraj v Združenih državah po sledečih cenah: Rožne vence od 30¢ do $1.00, svete podobe s steklom za na steno po 25¢, lepo izdelane jaslice od 60¢ do $1.10, posebne vrste za na steno z žido prevlečene po $1.35, moške denarnice z zlatim napisom svojega imena od $1.50 do $2.25, ženske denarnice male in veliko od $2.00 do $3.00. Kdor bo naročil, mu ne bo žal! Naslovite:

Alois Gregorin,
2537 Myrtle Ave., Brooklyn, N.Y.

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem ta popravljam po najnižjih cenah, a delo izvršeno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnja vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Med bogomolci v "Ruskem Jeruzalemu".

Dr. Ivan Knific.

(Konec.)

Čaroben je razgled od sv. Andreja na Dolnji Kijev (Podol). Na severni strani se griči za trenutek odmaknejo od reke; v nastali ravnici so sezidali kupčijski del Kijeva z ravnimi, širokimi, pa umazanimi ulicami, ki se križajo pravokotno. Ob Dnjepru je malo pristanišče za ladije, kraj njega velika skladišča, v Podolu samem pa trgovina pri trgovini. Na prostornem glavnem trgu so postavili stojnico poleg stojnice za žito in sadje; posebne tržnice so sezidali za mesarje in suknarje. Vse strehe so krite z zeleno pobarvano pločevino, le kupole pri cerkvah — in teh je veliko — se leskečejo v zlatu, prostreni zvoniki pa v srebru. Ogledal sem si ta mestni del, pa nisem našel ničesar zanimivega.

Ves desni Dnjeprov breg, eno uro v daljavo, so v novejšem času izpremenili v krasne nasade. Pota vodijo vsevprek po drevoredih in cvetličnjakih. Marsikje so postavili razgledni paviljon, drugod prodajajo limonado; večja zabavišča zažive šele na večer. Na strmem pobočju so iz mozaičnih kamenčkov bele, modre in rdeče barve sestavili ogromni črki H in A (Nikolaj, Aleksandra), nad njima pa dvoglavega orla z razprostrtimi krili. S Podola vodi v zgornje mesto velikansko stopnišče, malo v stran pa vzpenjača.

V sredi hriba ugledam spomenik svetega Vladimira. Na širokem osmerokotnem podstavu stoji 4 metre visoka bronasta soha. Veliki knez se je obrnil na vzhod, odkrite glave zre proti nebu, kakor da bi molil za Rusijo, v desnici drži ogromni križ, ki je višji kot on sam, v levici pa knežjo kapo. Okrog sohe in križa so pritrdili nebroj električnih luči, ki zvečer zažare, kar se z Dnjepra prav lepo vidi. — Sv. Vladimir je bil pač eden največjih ruskih vladarjev. Združil je male kneževine, vpeljal krščanstvo, zidal je cerkve in samostane, poklical je v deželo umetnike in učenjake, Ruse je pošiljal na Grško, da so se tam izobraževali, podpiral je trgovino in uredil pravosodje.

Ko sem prvi večer korakal po rebri navzgor, sem začul domače zvonenje; Rusi zvonkljajo vse drugače. Ozrem se in ugledam cerkev z latinskim križem, katoliško cerkev sv. Aleksandra, ki stoji prav blizu Mihajlovskega monastira. Drugo jutro sem jo obiskal; nima nikakih posebnosti. V cerkvi se poje in moli samo poljski. Duhovniki razumejo tudi francoski, nemški pa ne. Katoliki se v pratiki ravnajo po ruskem koledarju. Kasneje sem izsledil še eno, večjo in lepšo katoliško cerkev v bližini kolodvora. Sezidana je v gotičnem slogu, ima dva mogočna stolpa, da se vidi že oddaleč, in je posvečena sv. Nikolaju.

"Kje neki leži glasoviti Pečerska lavra, kje Kreščatik, ki so mi ga toliko hvalili sopotniki na vlaku?" sem se izpraševal, ko sem legal k počitku. "Kupiti si moram Baedekerja, sicer ne vidim največjih kijevskih znamenitosti." V jutro se obrnem na policista: — "Gdje Kreščatik?" Neverno me pogleda, misli je, da se šalim, ko ga izprašujem po glavni kijevski ulici; vendar pa zamahne z roko in pravi: "Tuda."

Kreščatik leži v dolinici med Starim Kijevom in onim gričem, na katerem stoji Pečerska lavra. Je malo široka ulica, ki po njej neprestano dreve tramvaji, kočije in avtomobili. Največje in najelegantnejše trgovine se nahajajo v tej ulici, seveda tudi najdražji hoteli. Stopim v največjo knjigarno in vprašam po Baedekerju. Nemške izdaje nisem dobil. "Če pridete čez deset dni, Vam jo naročim iz Lipskega", mi reče postrežljivi pomočnik. Zadovoljil sem se s francosko, čeprav že deset let staro. —

V banki sem zamenjal denar. Za vsakih 100 K sem dobil 39 rubljev; na Dunaju se plača za 100 rubljev 253—254 K.

Nedaleč od Kreščatika stoji kijevsko vseučilišče; obdajo ga lepi parki. Mogočno poslopje, temnordeče barve, ima pred vhodom lepo stebrovje, nad katero so z velikimi črkami napisali: "Imperatorskij universitet sv. Vladimira. 1842." Pred univerzo se dviguje spomenik carja Nikolaja I., ker so za tega vladarja vseučilišče semkaj prmestili iz Vilne. Rad bi si bil ogledal poslopje, pa so ga popravljali.

Današnji Kijev je lepo moderno mesto z vsemi novodobnimi napravami, lepimi hišami, širokimi ulicami ter mnogimi krasnimi parki. Vrhutega ima več znamenitosti kot vsako drugo mesto; ni tako enolično kot so navadna gubernijska mesta, ki so si podobna kot jajce jajcu, turistu pa ne nudijo ničesar. Srednji mestni del, Stari Kijev, se razprostira po višavju; tod je sedež uradništva, posvetne in duhovske gosposke. Severni del, Dolnji Kijev, se širi ob Dnjepru in služi trgovini. Južni del, Pečersk, pa so prevzeli bogomolci ter vojaki. V tem majhnem delu mesta je 16 cerkva in več monastirov, med njimi najimenitnejši ruski samostan: Pečerska lavra.

Leta 1051., pripoveduje letopisec, je priromal v Kijev z Altoške gore menih Antonij, Rus po rodu. Igumen ga je pri odhodu blagoslovil in mu prerokoval: "Antonij, vrni se v Rusijo in blagoslov sv. gore Atos bodi s teboj! Iz tebe bo izšlo mnogo menihov." Prišedši v Kijev si je izbral votlino nad Dnjeprom, kjer je živel kot puščavnik. Od vseh strani so hiteli k "črnorizcu" pobožni možje in so razširjali votlino s tem, da so v ilovico in v skale vsekavali hodnike in celice. Votlina se v ruščini nazivlje "peščera" ali "pečora"; zato so Kijevljani ta čudni samostan krstili "pečerski monastir." Kasneje so mu izposlovali častni naslov "lavra". Tako se imenujejo le monastirji prvega reda. V ogromni Rusiji so samo štiri lavre: samostan Aleksandra Nevskega v Peterburgu, Sergijevska lavra pri Moskvi, Počajevska ob gališki meji in Pečerska v Kijevu; zunaj Rusije pa tri: samostan sv. Sabe v Jeruzalemu ter samostana na Sinajski in Atoški gori.

Središče lavre tvori katedrala Marijinega Vnebovzetja, ne velika, pa bogata cerkev s sedmerimi pozlačenimi kupolami. Množica romarjev se gnete v njej, se križa, poljubuje tla in ikone, zavedajoč se, da je ta tempelj najimenitnejša ruska božja pot. Menihi pa prepevajo, da se vernemu Rusu kar sree topi od ginjenosti. Krog katedrale se širi samostan z mnogimi poslopji in manjšimi cerkvami. Menihi seveda ne bivajo več po votlinah, marveč v zidanih poslopjih. Streljaj proč stoji zelo masivna stavba v štiri nadstropja: 92 m visoki zvonik.

Krog lavre se je zbralo prav mnogo — beračev, ki jih tudi sicer nikjer ne manjka. V dolgih vrstah sede na tlaku in kličejo: — "Barin, barin, kapjejčku!" In če nisem takoj segel v žep po kopejko, je nadležneš udaril na verske strune: "Kapjejčku, barin, Hrista radi (zaradi Kristusa)!" Izprva sem jih rad poslušal, ko so milo pojoč zdihovali po kopejkah, pozneje sem se jih že otresal.

Onstran lavre je 12 romarskih hiš. Stopil sem v obednico in zahteval mesno kosilo; samostanski brat, ki streže po mizah, pa me zavrne: "Danes je sreda, jemo le postno."

Zanimive so "peščeri sv. Antonija." Ko se nas je nabralo nekaj romarjev, smo si kupili svečke. — Menih nas je peljal v podzemske jame, ki so v njih bivali starodavni puščavniki. Hodniki so visoki ravno prav, ozki pa tako, da samo en človek more korakati med stenama. Pot se vije semintja. V steno so vsekane dupline, nekdaj celice. Sedaj stoje v njih odprte rakve; vanje so položili ostanke menihov, zavite v rdeče svilo. Romarji s častjo poljubujejo ikone po rakvah. V steni gori lučca in pičlo svetlobo razžarja ves prostor. Menih-vodnik razlaga, čigavo truplo se hrani v celici, in pove kaj o dotičnem puščavniku. Zanimale so me posebno "mošči prepodobnava Nestorja (ostanki blaženega N.)", ruskega Herodota, ki ga slavita vera in veda. Preživel je v zatohli celici skoraj vse življenje in ob brleči luči pisal zgodovino stare ruske države. Nekateri asketi so se dali v celico zazidati; skoz malo odprtino se jim podajali hrano; če se puščavnik ni več oglasil, so zvedeli tovariši, da je umrl.

Nekje izvira studenec. Vodnik je vzel v roke votel križ in dajal romarjem piti "sveto vodo". Jaz je nisem maral, zato me pokara: — "Vi nočete piti svete vode?" — "Ja njet pravoslavnij", sem se izgovarjal. Čudil se je romarju, ki ni pravoslaven. "— Odkod ste?" — "Iz Avstrije." — "To ni daleč". — Tedaj sem se čudil pa jaz. Tri dni bi se vozil neprenehoma, da pridem od doma do Kijeva, ta starec pa pravi, da to ni daleč! "Blizu" in "daleč" sta pač zelo raztegljiva pojma.

Poleg lavre so sezidali vojašnice; Kijev je trdnjava; najmočnejše utrdbe so na griču Pečerskega svetišča. One dni, ko sem se mudil v Kijevu, so preizkušali vodljive zrakoplove Zeppelinovega sistema, podolgaste, jajčaste oblike.

Apetiti raste z jedjo. Ko sem okusil prvo rusko mesto, bi rad pogledal še drugo. "Denar imam, čas pa tudi", sem si mislil, poravnal v samostanski pisarni svoj dolg in odrnil proti — matuški Moskvi.

Iz razstreljene Gorice.

Človeka srce boli, ko gleda po goriških razstreščenih ulicah, kako italijanski topovi razdevajo v prah in pepel naše lepo mesto. Ni jim bilo dano, da bi prikorakali v tako zaželjeno Gorico s svojimi godbami, da bi zasvirale sredi mesta na Travniku italijansko himno in bi italijanske čete vsklikale po mestu "Viva l' Italia" in ker jim to ni bilo dano, so začeli na veliko zasipati Gorico v razvaline. Uradna poročila naznanjajo, da pada na tisoče topovskih izstrelkov v mesto, katero gori na več krajih. —

Ko stopimo pri lepem mestnem vrtu, kjer žalujejo manjolije, male palme, cedre, skupine lovorja in mirte, in gledamo po našem ponositem Trgovskem Domu ob vrtu — Port Artur so jim rekali irredentisti — sedaj je ta Port-Artur sesut, tožno strli v zrak zidov je proti vrtu, za katerim so divjale italijanske vžigalne granate. Stanovanja z mobilijami so razdejana, velike dvorane in drugih prijetnih prostorov ni več, razbito, susuto vse. Trgovec Capellani je bil spravil v spodnjih prostorov iz svoje trgovine raznega blaga iz porcelana, posode itd v vrednosti 80,000 kron. Kakor da bi bili pravi hranili Italijani to imponujočo slovensko stavbo za dneve velikega rušenja goriškega mesta! Do zadnjih dni ni bil Trgovski Dom nič zadet, sedaj je pa postal hitro žrtev divje besnosti italijanske artilerije. Na Korsu blizu naprej je trepelo poslopje, v katerem so nastanjeni poštni in brzojavni uradi, šipe so popokale in uradniki uradujejo v vedni negotovosti, kaj prinese prihodnji trenotek. Za Trgoskim Domom čez Telovadni trg se dospe do policijskega urada. Tudi to poslopje je močno zadeto, tam okoli, ob Parkhotelu, ob evangeljski cerkvi so divjali že poprej sovražni izstrelki. Na Studencu v bolnišnici usmiljenih bratov so svetovali bolnikom: oblecite se in kdor more, naj si pomaga proč iz mesta. Po mestu so hodili, kadar je bilo mogoče, odposlanci oblasti, ki so svetovali ljudem, da bolje ako gredo iz mesta, ni jim treba nikakih legitimacij, že dobijo vse na postaji v V. In odhajali so in odhajajo, drugi pa še ostajajo in vztrajajo. Ob mestnem vrtu je bila zopet zadeta hiša prof. Kosa, pri hiši Dottorijevi je padel dol balkon. Na Travniku je treščila velika granata v zemljo in poškodovala vodovodne cevi. Voda je drla, ali gasilci so jo nujno potrebovali. Zato se je moralo najprvo popraviti cevi, da se je moglo kje gasiti. Poškodovano je poslopje okrajnega glavarstva, v hišo, kjer ima trgovec Pertot svojo trgovino, je priletela granata in odprla trgovino. Ob ozkem prehodu s Travnika v Gosposko in Semeniško ulico stoji nadškofijska palača. Ta je bila že mesece in mesece močne obstreljevana, trpeli so posebno lepi nasadi po obsežnem vrtu, sedaj pa se je zakadila v njo vžigala granata, balkon je padel na tla in ogenj je objedal močno stavbo. V Gosposki ulici sta zagoreli hiši slaščičarja Baumana in mirodilnici Volpisa. Zadeta je hiša Goriške ljudske posojilnice, razbit Jerkičev fotografski atelje in poškodovana Gabršček ova tiskarna. V Narodni tiskarni v ulici Vetturini v poslopju S. Gregorčičevega doma je padla granata skozi do strojev v podzemlju. Poškodovan je Šolski Dom, v "Malem semeništču" v isti ulici sv. Antona tudi hiša slovenskega industrijalca Kopača, v ulici Vaccano se vidi mobilije kar s ceste po sobah izza porušenega zidovja. Na Kornu je zadet Attemsova palača, poškodovan je tam deželni muzej, granata pa je poiskala še enkrat hišo trgovca Savnika, v katero je bila treščila jedna med prvimi v mestu že meseca junija; merili so takrat Italijani slabo, hoteli so zadeti malo višje v izvestni objekt v Gosposki ulici. V Semeniško ulico streljajo Italijani že dolgo časa. Znano je, kaj so napravili z osrednjim semeniščem, sedaj je to zopet močno trpelo, požar je divjal v nasproti stoječi hiši zdravnika dr. Baderja, na Placuti je uničena Žgavčeva hiša. Na Stojnem trgu je treščila bomba v balkon Jakončičeve hiše, razbite so vse šipe naokoli. Mimo se je peljal čez trg tisti trenotek neki mož iz Prvačine. Iz strahu je umrl na vozu in ubogi konjiček je vlekel naprej svojega gospodarja, dokler ga niso ustavili. V Corte Caraveggia je bila ranjena v noge hči krčmarja Komela, ranilo je nekega redarja, Benedetičevega 12-letnega fantiča. Na Starem trgu je pušica iz aeroplana zadela trenskega konja, ves v krvi je tekal okoli. — Bamba je padla na palačo Levetzov-Lanthieri in jo sesula. V Rabatišču je zadeta hiša, v kateri je bila svoj čas gostilna "pri Lizi". V klavici je ubilo pet oseb, čuvaja itd. Neki 17-letni deklici je odneslo obe roki. Prenesli so jo v bolnišnico. V Bolkovi vojašnici so našli lase in kose nekega trupla. V kapucinsko cerkev je udrl šrapnel zjutraj med mašo baš med povzdigovanjem in izvršil poškodbe. Na Tržaški cesti je padla velika granata v poslopje slovenske kmetijske šole in sicer med postelje. Ni eksplodirala, vstavila se je in tam stoji 1 meter in 15 cm visoka. Težka granata je obiskala v isti ulici izvoščeka Mučiča. Tudi ta ni eksplodirala.

Take so slike iz Gorice, ki je še neprestano pod močnim sovražnim ognjem. Človeških žrtev je precej, ranjencev istotako, vsakdo, ki si hoče še ohraniti življenje, se skrije kamor more, v globoke kleti in pod močne zidove.

Štirje vinarji.

Spisal **France Bevk.**

Bog ve, koliko časa je hodil po mestu, se ustavljal, nagovarjal ljudi in pripovedoval vsakemu isto ter se odpravil dalje s povešeno glavo ....

Zapazil sem ga pri izložbenem oknu neke prodajalnice, kjer je opazoval — roki v obširnih žepih suknje — predmete za veliko šipo in pa mimoidoče ljude. Srednjevelik človek, črno oblečen, po videzu morda kak učitelj ali uradnik z dežele, gladko ostrižen las in angleških brk; precej lebel obraz je gledal s svojimi velikimi očmi nekoliko usiljivo, drzno v svet, vendar bi dober opazovalec opazil v njih tudi nemo plahosti; poleg tega je bil videti nervozen, nestrpen in zelo nezadovoljen.

Medtem, ko so mu oči nekaj iskale po ljudeh in mu je leva roka parkrat segla v telovnikov žep in se zopet umaknila, je dospel do knjigarne, kjer se je ustavil pred izložbo, a poleg njega jaz.

Parkrat me je pogledal, enkrat sem celo čutil, da ne more kreniti pogleda od mene, potem pa je dejal:

— Slika na naslovni strani knjige, ki jo gledate vi, je neumna. Sploh pa je knjiga predraga in ni vredna ....

— Mhm! — sem dejal. Nisem mu hotel pokazati pozornosti, dasi me je zanimal.

— Tudi če bi imel denar, je ne bi kupil, dasiravno je od dobrega pisatelja. Dostojevski je dober pisatelj.

— Mhm!

Zdelo se mi je, da se hoče odpraviti, vendar je še postal ter se parkrat nestrpno prestopil, ko da ne ve kaj reči.

— Ali mislite kaj kupiti?

— Ne. Kar tako gledam. In Vi?

— Nimam denarja. — je dejal in pri tem pokazal nekoliko zadrege. — To se pravi, da .... no, saj je vseeno. Ali greva dalje? — se je prestopil z nestrpnim korakom.

— Pojdiva!

— Denar je zelo važen za človeka, celo najmanjša vsotica je lahko velike važnosti ....

Šla sva skozi ulico, prerivala se med ljudmi. Ko je videl, da ne rečem ničesar, je govoril dalje:

— Recimo, no goldinar. To je pač majhna vsotica denarja. — Malo je ljudi, ki ga ne bi imeli vsak trenutek pri sebi. Vendar, lahko se zgodi, da ga kdo nima. Kaj pravite, da se to ne bi moglo zgoditi? Vi sploh ničesar ne pravite, ampak recimo .... Nekdo ima opraviti to in to važno opravilo. Pa mu manjka goldinarja in ne more opraviti. Moja primera ni bila dobra. Torej: gre za neko stvar, ki ima odločiti vse poznejše življenje, vso srečo, tudi srečo drugih, srečo družine, pa mu manjka enega samega goldinarja, te malenkostne vsotice, in on ve, da brez njega, no .... ali ni grenko to? — In poleg tega sram ga je prositi tega ali onega, da bi mu dal ta smešni goldinar; saj bi se mu smejal; morda bi mu ga dal, kdo ve? — A eno je, — sram ga je, da bi prosil in vprašal .... Ukrasti ga ne more, ne sme, četudi bi ga posestnik niti ne pogrešil. Oropati tudi ne, še manj pa ubiti koga radi goldinarja, tudi če bi šlo za velikanko stvar .... kaj ne? Osamljen je, brez moči .... Da, ko bi bila kaka velika svota, tisoč, milijon, a ta brezpomembni goldinar ga poniža v cestni prah, jezi ga in žalosti ta mala zapreka, ki je v tem slučaju zanj kot — cel milijon .... Gospod, povejte mi, ali ni to grenko? ....

Šla sva preko razsvetljenega trga in se nisva nič ustavila. Pripovedoval je naglo in z neko tehtnostjo, poleg tega pa je pogledoval name z očmi, katerih bleska nisem mogel razumeti .... Klobuk je bil vzel z glave in ga držal v levi roki.

— Da, — sem dejal — tako malenkostna, pa trdna zapreka je grenkejša od velike ovire, ki bi jo s človeškimi močmi sploh ne bilo mogoče premagati.

Šla sva nekaj časa tiho dalje; on je gledal v tla, ko da je poparjen, zamišljen.

— Denimo drug slučaj. — je povzel znova, — ki je prvemu popolnoma enak, samo situacija je malo drugačna, nekoliko bolj jasna. Zamislite se v to situacijo! .... Recimo, na primer, da se pelje okoličan v mesto. Obolel mu je otrok, ali recimo: žena mu je obolela, pa gre. Nima bogvekaj denarja, zato izračuni doma: toliko in toliko bo in res vzame s seboj, ne več ko toliko in toliko. Gre k zdravniku in plača, gre v lekarnico in plača. Ostane mu še nekaj in za vožnjo. Izračuni, lačen je, pa gre v gostilnico. In veste, tu, ali ni prav računil, ali pa je bila klobasa toliko dražja, ko pride vun, prešteje zopet in manjka mu deset vinarjev za železnico: samo deset vinarjev .... Ali ste se vživeli v situacijo? ....

— Mhm! — sem pritrdil. V resnici pa sem bil truden od njegovega pripovedovanja, bolj zatopljen v svoje misli, gledajoč ljudi, ki so naju srečevali in prehitevali.

— Žena je doma bolna, ali, recimo, otrok in čaka zdravil, ta njemu tako ljuba oseba, a on je sredi mesta, sit sicer, a manjka mu štirih, no, rekel sem: desetih vinarjev. Smešno, kaj ne? Ali ne bi stopil do bližnjega človeka in mu dejal s poklonom: "Prosim, podarite mi deset vinarjev tako in tako? — Ozmerjal bi ga, češ da se ni treba norčevati, ali bi mu rekel, da na tako prefrigan način ne treba beračiti. Nazadnje bi prišel redar in vprašal "gospodskega beračа" za ime, stanovanje, bivališče, opravilo in bi vse po vesti popisal. Smešno, kaj ne? .... Stopil bi morda k družbi ljudi in jim popisal vse po vrsti in jim obrazložil po pravici. Poslušali bi ga molče in gledali, kako bi on rdel. Nazadnje bi ga vprašali to in ono, po letini, po vsem vragu. Slednjič bi morda segel kdo v žep in mu dal dva vinarja: "Drugo boste pa drugje dobili". In bi zopet šel isto pot. Ali ste se vživeli v situacijo, gospod? ....

— Da, da!

Zdel se mi je nadležen. Čemu mi to tako vsiljivo opisuje?

— Vidite, in on gre dalje. Misli: ko bi naletel na kakega znanca? Pa, ali ima sploh znancev v tem mestu? In mesto je veliko: kje je znanec? Gre na kolodvor. Išče po trgu, ali ni morda kdo izgubil deset vinarjev? Gleda na kolodvoru po tleh. Tam bi stopil k temu ali onemu in mu dejal, pa mu omeni samo o vremenu, potem o letini in nazadnje napelje morda pogovor na denarne stvari .. Nič! Ljudje imajo lastnih misli polno glavo. — Pretakne vse žepe, ali ni morda kje pozabil desetice, ali se mu ni kam zatekniла? Ni je! Če bi rekel pri blagajnici? Ne, pri blagajnici ni nič. — Tako odide vlak, a njega oblije mrzel pot po hrbtu, žalost ... Doma čaka bolnik .... morda ta čas umrje .... Pa saj gre še večerni vlak in dotedaj ....

Umolknil je in gledal v tla. — Mimo naju so šumele lepe obleke sprehajajoih se žensk in celo ozračje parfuma. Njegov obraz se mi je zdel silno pobit.

— Šel bi zopet po mestu, zopet mislil, zopet nagovarjal ljudi, iskal po tleh, tipal po žepih. — Nič! Morda, če bi nagovoril! ... Ah, ne, ne, ne! Je nekaj takega v človeku, vidite, neki sram, neka negotovost. Prvi trenutek bi to storil najlaže, ko še ne misli toliko, pozneje je kamen. Stopil bi do kakega imenitnega gospoda. .... napačno! — do policaja naravnost .... neumnost! Sploh, ničesar ni možno storiti, ko manjka desetih vinarjev; laže bi bilo, če bi manjkalo sto kron. Če pa glaveu manjka deset vinarjev, se ponudi: "Nesem kovčeg?" — ali pa se postavi na glavo v prahu sredi ceste. A tu? Da mora biti človek tako neodločen, tipajoč! Če bi stopil v prodajalnico .... ne, ne bi dali! ....K zdravniku bi šel nazaj: "Vidite, gospod, radi desetih vinarjev ...." Ni mogoče! Tako gre po mestu, vsako upanje je zastonj, bolan je od vsega tega, jezen, žalosten. Ali ga ne čakajo doma trenutek za trenutkom, ali ne zavisi morda eno življenje od tega, njegova — sreča? Gospod, ta situacija! Radi borih desetih vinarjev! Znorel bi zaradi njih, zakaj noč je že, vlak bo kmalu odpeljal in ta človek je tu: kje bo spal, večerjal in kam jutri? Ali ne bi skočil lahko v vodo, si pognal kroglo v glavo, se ulegel na tir .... ali vzel kamen in udaril najbližega po glavi ter vzel iz mošnje cekinov in kronic samo tistih borih deset vinarjev, zbog katerih je izvršil uboj? .... Deset vinarjev, ali ni to žalostno? Ali ste se vživeli v situacijo, gospod? ....

Konec je bil izgovorjen naglo, z namrščenimi obrvmi, z neko grenkostjo in šele ta trenutek sem obrnil pozornost nanj.

Gledal me je proseče .. ..

Zakaj?

— Da, — sem dejal, nekako v zadregi, a nisem vedel vzroka. — Da, to bi bilo žalostno, obupno. Moram k večerji. Lahko noč!

Ni segel v ponujano roko. Bil je v čudni zadregi, proseč pogled se je poglobil, obraz je dobil drugačne poteze in glas je bil očitajoč, tožeč:

— Gospod, niste me razumeli..

Pogledal sem za hip, zardel in se udaril po čelu. Z nervozno naglico in sam osramočen sem mu ponudil deset vinarjev:

— Oprostite!

— Štiri vinarjev samo, gospod!

— Vzemite!

— Štiri vinarje samo!

Dal sem mu štiri vinarje, ki jih je prejel z grenkim nasmehom na inteligentnem obrazu in z lahkim poklonom. Videl sem, kako globoko je bil ponižan, žalosten, osramočen. Izginil je z naglo hojo med ljudmi .... na kolodvor.

— Moj Bog, štiri vinarji!

Umor polkovnika Pribičevića.

"Drau" in "Hrvatska" javljata, da je bil umorjen srbski polkovnik Milan Pribičević, zapovednik domobranskega polka, v katerem so bili sami Srbi in Hrvatje iz Amerike. V nasprotju s tem je izjava srbskega poslaništva, ki dementira vest, da bi bil polkovnik Pribičević umorjen in pravi, da je bil Pribičević zapovednik enega najimenitnejših srbskih polkov.

Gospod grof privija cene.

Dunajski gospod grof Gisbert Wilf Metternich je neporaben star pnevmatik prodal za 1150 kron, dasi je bil vreden le 1 K 20 vin. kilogram. — Obsojen je bil na teden dni zapora in 200 K globe.

Slovensko katoliško

podp. društvo ST. BARBARA 1901 **svete Barbare**

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUCHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Green field, Detroit, Mich

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Zasneženi bataljon.

Rezervni praporščak Vale Fon, ki je šel pred par meseci tretjič v boj, piše iz Galicije neki gospodični med drugim tudi to-le:

— Danes sem doživel nekaj, kar si ne želim tako kmalu. Sinoči sva se vlegla v najino podzemsko "vilo", poročnik Zbudil in jaz, a zjutraj, ko se prebudim — tema. Ura osem.

Kaj je to? — Grem k naši mali odprtini, pardon, k "oknu", odprem, — zunaj sneg. Odprem vrata — joj, kaj je to?

V hodniku, ki je tri metre visok in precej dolg, polno snega! Zbudim poročnika. Živa zakopana v snegu!

Nekaj časa premišljujeva, kaj bi storila. Kaj? Čakati, da naju kdo reši? Počasi se spraviva k štedilniku, ter si začeva kuhati kavo. — ki nam je še precej dobro dišala — a odrešenja še vedno ni. Po dolgem, dolgem času se mi le zazdi, da slišim glas našega nadporočnika Peterlina, profesorja iz Ljubljane. Res je! Vojaki so napravili vendar po večkratnem enournem delu malo odprtino, skozi katero sem lahko voščil "dobro jutro" nadporočniku.

Nato se je on skobacal notri ter nama ukazal, da morava vsak k svojemu vodu, eden na to stran, drugi na ono. Torej na delo! Jaz stopim prvi ven na hodnik — brr, veter, mrzlo! .. Stopim ven na prosto in — že padem; vstanem, grem naprej, a veter zvižga okrog mene, da sam svojega glasu ne slišim. Gledati ne morem, polne oči od snega, ki je tako droban kot pesek, burja za žene naprej, naprej, brez cilja. ....

Grem naprej, dolgo hodim, — a kje sem? Malo postojim, premišljujem, ali naj grem naprej. Morda še zaidem v kako grapo, iz katere ni več pomoči. Ne, ne kaže naprej treba nazaj. Pa kam? Saj ne vidim več, od kod sem prišel; stopinje je že zasnežilo; in tudi sploh ni mogoče nazaj, veter divja, da me hoče zadušiti. Pa — poskusiti hočem, moram!

Obrnem se, in tako stopicam kakor rak .... Hvala Bogu, vendarle sem srečno dospel do mojega podzemeljskega "raja". Nadporočnik Peterlin me začudeno pogleda, "že nazaj?" Ne morem iti naprej, ni mogoče! Sedaj pride tudi poročnik Zbudil in pove to isto — ni mogoče!

Ves bataljon je bil zametan s snegom!

Fantje seveda niso izgubili korajže, toda rekli so, da raje ne pijo kave, kakor da bi šli po njo. Dolge ure so potekale, predno smo se izkopali vsaj toliko, da se lažje gibamo in živimo — obdani od snega, kakor prezimujoči raziskovalci tam ob mejah tečaja.

Je li tudi tam doma zima? Če je, je še pravo poletje proti tukajšnji. Srčne pozdrave iz bele Galicije pošilja vsem znankam in znancem ....

Vojna molitev.

Molitev milijonskih prsi:
višja kot najvišja gora,
globlja kot najglobje morje,
širja kot je zvezdni krog,
bolj silna kot pogin sveta,
za čas in prostor nepojmljiva,
rastoča kot vihar pustinje:
Usmiljeni Bog!
Usmiljeni Bog!

France

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way ob box 51, Brockdock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill,

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo,
F. J. PORENTA, Box 701. Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pri osebe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bo oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

IZ URADA PREDSEDNIKA NADZORNEGA ODBORA.

Tem potom naznanjam vsem društvom, spadajočim k Jugoslovanski Katoliški Jednoti, da se bo začela revizija (pregled) računov dne 18. januarja 1916 ob osmi uri zjutraj. Če ima kako društvo v tej zadevi kaj sporočiti, naj to stori do omenjenega dne. Mi bomo poskušali v splošno zadovoljnost vseh članov storiti vse, kar bo v naši moči.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Mihael Zunich, nadzornik.

Spominska plošča.

Dr. Fr. Detela.

(Nadaljevanje.)

Obnesla se je ta bera posebno semanji dan na Mlaki.

Po gostilnicah in ob šotorih so hodili slavilci velikega Škorca, spominjali prodajalece in kupovalce narodne dolžnosti in tarnali o hudih stroških. Ivanu se je zdelo, da navdušenje že prekipeva; zato ga je tudi grabila jeza, ko je doma pri večerji porožljal hlapec s srebrnim denarjem, češ, da je toliko nabral na semnju.

"Kako pa, da si ti pobiral?" ga je vprašal.

"Primerilo se je tako", je dejal hlapec. "Vsi so pobirali, sem pa še jaz iztegnil roko; za slavnega Škorca, sem dejal, in pet kron sem imel kmalu skupaj."

"Oddati jih moraš Lomastu", je velel Ivan.

"Kadar bodo oddali drugi", je menil fant, "bom še jaz; prej pa ne."

Po drugih krajih slovenske domovine pa ni budila slavnost tistega zanimanja, ki so ga Hrašćani in Mlačani pričakovali. Prispevki so dohajali redko in pičli.

"Kadar bodo drugi nabirali", se je hudoval Lomast, "bomo mi tudi tako storili. Čez sedem let vse prav pride. Danes meni, jutri tebi. Zdaj smo vsaj spoznali vzajemnost, za katero so vsa usta polna in vsi žepi prazni. Ampak slavnost se bo izvršila, in če ne dobimo nobenega krajcarja več. Vaš govor, gospod Ivan, je dober, morda nekoliko predolg, toda boljše, kakor če bi bil prekratek; ujeti se da predolga obleka, skrpane ne nosi nihče rad. Če si dolgega govora le nekoliko zapomnil, boš vsaj nekaj povedal. Ali ni tako? To bomo vse naredili."

Škorec se je pa doma z ženo temeljito posvetoval. Oba sta bila teh misli, da hočejo odborniki Škorca tako v kraj dejati, da bi se izza strica še vun ne videl. Mož je bil nejevoljen in spričo toliko nasprotnikov malodušen; žena, ki je videla samo krivičnost takega postopanja, je bila ogorčena in pogumna.

"Le meni verjemi", je dejala, "govori iz teh Mlačanov gola ljubljivost. Stricu privoščijo, je že mrtev; tebi, ki še živiš, ne, Stric pa je bil naš, in noben živ človek nam ga ne more vzeti, in Mlačani ne spravijo takega moža vkup, če se vsi na glavo postavijo. Stvar je pa taka, da jih imaš ti vse v rokah. Če se ne bo bralo na tisti tabli tako, kakor je tebi prav, bodo morali drugo vzidati, ki bo tebi všeč; zakaj slavnost se mora izvršiti; dan je napovedan."

"Lenka, ti imaš prav", je dejal mož. "Glej, jaz sem mislil časi, da je Bog žensko tako ustvaril, da ima telo in voljo, uma pa ne. Zdaj pa vidim, da niso vse takšne. Pametno si mi svetovala. Mlačani ne bodo gospodarili po moji hiši, a bi bila res lepa, da bi trume, ki bodo semkaj romale, ne smele zvedeti, da sem jaz imenitnega Vrbana strični."

Zavest, da se lahko znosiš nad nasprotnikom, ohladi najhujšo jezo. Škorec, ki ni bil našel od tistega časa, ko je bil odkril Šimnov Ivan stričevo slavo, ne podnevi, ne ponoči pravega pokoja, je spal zdaj tako sladko, kakor da bi se mu še ne sanjalo ne, čigav strički nik da je; v resnii pa se mu je dve noči zaporedoma sanjalo, da je že vzidana v njegovo hišo plošča, kjer se blešči tudi njegovo ime, v zvezi z malo opaldo. Kaj se je menil on zdaj za Mlačane, kaj za sosedaja Rjavkarja pomoč, ki si je lehko sam pomagal!

Rjavkarju se s to samozavestjo ni prikupil. Ta si je mislil, da mož visoko leta, in natihem želel, da bi nizko padel. Če sta prišla oba soseda skupaj, sta zabavljala skupno čez Mlačane; kakorhitro sta bila vsaksebi, sta že zabavljala drug čez drugega.

Zabavljali so pa drugi odborniki tudi, ker je presedalo Lomastovo velevanje vsem. Posebno se je pritoževal Mlakar, ki ni še imel dopustnice, da bi v Hrastju točil. Lomast je vedno le govoril, da bomo že naredili; zgodilo se pa le ni.

Ivan je bil zatorej v velikih skrbeh, kako se bo izvršila naloga. Vsaka zabavljica, naj je bila naperjena proti komurkoli, je zabolela njega; kadar se je pridušil kak odbornik, da mu nič mar ni, če se tudi vse razbije, je strepetala njegova duša. In pri vsem tem se je moral on premagovati, da ne bi vlil olja v ogenj; drugi so se prepirali z lahkim srcem, on se je miril s težkim.

Janko, ki ga takšne sitnosti niso spravljale iz ravnodušja, ga je tolažil, da naj se ne meni za take malenkosti; ljudje da se po vaseh povsod prepirajo in povsod zabavljajo; zakaj drugega veselja tako nimajo na tem svetu; vse da se bo dobro izpeljalo; če se kaj malega pokazi, ni to nič hudega. "Ljudje ne zamerijo tistemu, ki je kaj polomil, nič; še smejejo se mu. Ali zameri kdo domačemu pesniku, če propade njegova igra na odru? Nihče; še rajši ga imajo. Hujše je, če uspe. S pevskimi prireditvami je tako, da se jih udeležuje dobra četrtina poslušalcev iz postranskih namenov; polovica, se lahko reče, niti ne začuti, če se zapoje nekoliko previsoko ali prenizko; koliko jih torej ostane kjerkoli, ki bi kaj razumeli? Kakšen pa pride nazadnje opis slavnosti v novine! Izvrstno, izborno, nedosežno, to je vsakdanja hvala, ki se ne zdi nobenemu prireditelju pretirana. Drugi naj si mislijo, kar hočejo; nekaj slave obvisi vedno. Kar se tiče pripravljanja in popravljanja javnega mnenja, ne zaostajemo mi za nobenim narodom. Naprej in skoz! Za pevce je sramota le, če se ustavijo; kaziti pa smejo, in govorniku samo zmanjkati ne sme; sicer pa lahko govori, kakor hoče."

Ivanu se je zdělo, da se on res preveč boji javnega mnenja, ki se vendar večinoma dela v uredništvih. Tu pa se radoljubne prireditve vedno le hvalijo, in gotovo velja tudi izrek: Lauda audacter; semper aliquid haeret. Odkod pa uspehi reklame?

Tako so rinili možje zadevo naprej, od druge strani jim je pa prihajal naproti dan slavnosti. Škorec ga je imel v pratiki dobro zaznamenjanega, in kadar je pogledal, koliko so dnevi še vsaksebi se je zlobno zarežal, in žena mu je pokimala in se namuzala. Vdajala sta se oba s celim srcem sladki zloradosti in si opisovala z živimi barvami, kako bodo plesali Mlačani, ko se jim v Hrastju zagode. "Nazaj ne morejo", je razlagala žena, ker je stvar že tako dozorela. Slavnost se mora izvršiti in plošča se mora vzidati."

"Torej se morajo vdati", je sklepal mož, ki se je bil tako zagrizel v svoje hude misli, da se mu je zdelo, da še k seji ne pojde več, dasi je bilo hudo misliti, kako jedo in pijo drugi sami na stričev račun.

III.

Nekega popoldne pa je pripeljal kamnosek Filip s fantom na vozičku škaf apna, nekaj zidarskega orodja in kamenito ploščo v Hrastje in se ustavil pred Škorčevo hišo.

"Miha", je klical" prinesi dve kobili in eno močno desko, da bova to-le vzidala!"

Gospodar in gospodinja sta prihitela iz hiše. "Kaj pa hočeš vzidati, Filip?" je vprašal Škorec z izzivalno mirnostjo.

"Nikar se ne delaj neumnega, ko ti treba ni!" je dejal Filip. — "Spominsko ploščo bom vzidal."

"Kakšna pa je? Pokaži!" — Mož in žena sta pozorno brala izklesane črke; komaj pa sta bila prebral pisanje, je rekel Škorec, da mu tabla ni všeč, da se takšna ne bo vzidala v njegovo hišo.

"Kakšna pa?" je vprašal Filip.

"To sem povedal jaz Lomastu na vsa usta".

"In Lomast mi je takšno naročil."

"Zato pa kar k Lomastu zapelji!"

"Ej, za norca me ne boste imeli", se je jezil kamnosek. "Kdor je naročil, ta bo plačal. Stvar se mora pojasniti. Stran jaz ne bom vozil; kam v kraj bom dejal."

"Pa tja pod pod zapelji!" je dejal zmagoviti Škorec.

Filip je robantil s fantom proti Mlaki, Škorec in Lenka sta se pa smejala doma in si mela roke, da sta jo tako imenitno zasolila Mlačanom. "Joj, kako bodo skakali, ko prikolne Filip!" je dejala Lenka. — "Jaz jih že vidim", je dejal Škorec. "Mlakar je ves rdeč od jeze in Rjavkar ves zelen. Lomast tolče ob mizo, Šimnov študent se pa joka". — Kaj bodo li zdaj počeli?" — "Kaj bodo pa počeli!" Drugo tablo bodo naročili, kakršna bo nama všeč. Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade."

Ni še preteklo mnogo časa, je že pritekel Lomastov pastir v Hrastje vabit Škorca in Rjavkarja na izredno sejo.

"Že plešejo", se je razveselil Škorec in segel po suknji. V radosti je pozabil, kar je bil sklenil ali pravzaprav sklepal v jezi.

"Ti, nocoj pa nikar ne hodi doli!" ga je spomnila Lenka prenagljene obljube.

"Ali misliš, da se jaz koga bojim?" je ugovarjal mož.

"Ne, tega ne mislim."

"Ali naj stric samo one napaja?"

"Jaz se le bojim, da te bodo pregovorili, da se jim boš ti vdal."

"Ne bom se. Jaz bi le rad gledal in poslušal, kaj bodo počeli. Doma ti bom potem vse povedal."

"Varna pot je najboljša. Kar doma ostani, Miha!"

Mihu, ki se je vdajal, je prejšnje veselje zelo zagrenelo. Takšne so ženske, si je mislil in obesil suknjo na klin; najboljša ne privošči možu zabave.

Na Mlaki pa ni zbudilo Filipovo poročilo tolikega hrupa, kolikor bi ga želeli Škorčevi.

Lomast je sklical izredno sejo; kaj bo treba skleniti, je že vedel.

"Kaj pa zdaj?" je dejal Ivan, ki je bil najbridkeje prizadet.

(Dalje prihodnjič.)

Kraljević Marko.

A. Aškerc.

Kdo me kliče iz gomile temne,
iz gomile moje petstoletne?

"Jaz sem, Marko, majka tvoja stara!
Toži se mi, sinko moj, po tebi.
Vstani, pridi zopet k meni, Marko,
pojdeva na Prilip, grad domači!
Tam živela bova srečno skupaj;
stregla bom ti, kakor prejšnje čase!"

Mrtev sem! Ne morem vstati, majka!
Pusti me, naj spavam in počivam,
naj počivam v sveti zemlji srbski.
sanje sanjam naj junaške svoje!
Ako pak še ljubiš me, o majka,
pa poklekni na gomili moji,
moli za me in za dušo mojo! ....

Kdo me kliče iz gomile temne,
iz gomile moje petstoletne?

"Jaz sem, Marko, ljubica sem ....tvoja!
Jelica te zove k sebi zvesta.
Vstani, vstani, da te spet objamem,
da objamem te in te poljubim!
Moč ljubezni spet me vleče k tebi,
moč ljubezni vroče, hrepeneče:
pozabiti te ne morem, Marko!"

Srce moje, ljubica, je mrtvo,
hladno je in trdo kakor kamen;
ah, ljubezni več ne čuti ženske!
Ako pak je, Jelica prekrasna,
srce tvoje zopet oživelo,
od ljubezni silne se ti vnelo,
da živeti več brez nje ne moreš,
ljubi rajše živega junaka,
a ne drami mene v grobu tihem!

Kdo me kliče iz gomile temne,
iz gomile moje petstoletne?

"Jaz sem, Marko, jaz, tvoj verni Šarec!
Vstani hitro mi iz groba, vstani!
Ko vihar te, gospodar, ponesem
na bojišče Kosovo nesrečno!
Turek divji tam, sovražnik najin,
kri preliva bratov tvojih zopet!"

Ti si, Šarec, ti si!? Gromska strela!
Dobrodošel, moj konjiček bojni!
Koplji, koplji na gomili moji,
pa s kopiti me čimbrž izkoplji,
da ti vstanem in iz jame planem,
da popnem se nate, moj tovariš,
in odjašem na mejdan junaški
na Turčine, stare dušmanine!

Raznoterosti.

Kako nastajajo Cadornova poročila.

Po končani drugi bitki na Goriškem je italijansko vojno vodstvo pri sestavi vojnih poročil navezano na to, da pretirava več ali manj brezpomembne akcije. Pri tem igrajo zavijanja, pretiravanja in izmišljotine čudovito vlogo. Tako od začetka avgusta ni izšlo skoro nobeno Cadornovo poročilo, ki ne bi potrebovalo popravka. Zato je gotovo zanimivo izvedeti, kako nastanejo Cadornova poročila. Začetkom septembra se je avstrijskim prednjim stražam posrečilo priplaziti se do italijanske telefonske naprave in poslušati naslednji razgovor:

"Pronto Commando! Facciamo un Telegramma: I Risultati di oggi. I tiri che sono stati tirati sopra.... hanno fatto molto danno agli Austriaci, si ha visto transportare diversi feriti, una trincea e stata completamente distrutta. Si ha fatto saltare una baracca che stavano construendo. In colpi tirati a .... sono stati pochi sbagliati." "Quanti connoni distrutti?" "Ma, nessuno." "Metti uno!".... "e si ha ridotto in frantumi un cannone."

Prevod: Halo! Poveljstvo! Napravimo brzojavko o današnjih dogodkih. Streli, ki so bili danes izstreljeni na ..., so napravili Avstrijcem veliko škode, videlo se je, da so odnesli več ranjencev. Neko kritje je bilo popolnoma porušeno. Neko barako, ki je bila še v delu, smo strelili. Od strelov, ki so bili oddani na ...., jih je le malo zgrešilo. — Koliko topov je uničenih? — Nobeden! — Navedite enega! — .... in en top je bil razstreljen.

K temu je treba pripomniti, da omenjeni kraj niti obstreljevan ni bil, čeprav so Italijani že dneve telefonično poročali o učinkovanju streljanja na ta kraj.

Ženske kot šoferke.

Načelnik neke newyorške avtomobilske šole je rekel pred kratkim, da so ženske ravno tako dobre in zmožne voznice motornih voz, kakor so možje. Ne smelo bi se soditi po nekaterih slučajih, ki srečamo slabe ženske šoferke, ki so prava ovira v prometu, ki ga zelo ogrožajo, ker se najde tudi med možmi zelo slabe voznike, ki so nevarni rednemu in varnemu prometu. Omenjeni načelnik je rekel, da ne bi smeli smatrati žensk kot takih za popolnoma nezmožne voznice, čeravno jih najdemo mnogo, ki so popolnoma nezmožne in nezanesljive. Baje je mnogo žensk, ki bolj hitro mislijo, če se nenadoma pojavijo nesreče in zapreke in sčasoma postanejo tudi vešče kot mehaniki in zamorejo držati svoje avtomobile v dobrem redu. Nek vojni dopisnik v Evropi je pred kratkim opisal delovanje neke ženske voznice pri bolniškem oddelku ter jo hvalil, kako izvrstno je opravljala svojo službo. Omenjeni dopisnik je rekel, da so tako ženske za bolniško službo še najbolj pripravne in zmožne.

Nemci upeljujejo novotarije v oblekah vojakov.

Vsled nekega cesarskega ukaza so začeli upeljavati v nemški armadi enostavnejši način pri oblekah vojakov. Glavne stvari, ki jih mislijo pri tem doseči, so večja enostavnost pri obleki, in sicer v barvi in kroju; drugič pa mislijo odpraviti veliko razliko, ki se je kazala doslej med kroji častnikov in navadnega moštva.

Da so začeli prenavljati ravno ob tem času, je krivo dejstvo, da so tekom vojne porabili vse stare zaloge blaga in oblek. Kakor zatrjujejo, bodo upeljali pri vseh vojakih sivo poljsko barvo, razven pri onih v lovskih polkih. Lovci in strelci pa bodo dobili zelenkasto- sive kroje. Kadar bodo končali s sedanjimi pripravami in upeljali nove obleke povsod, bo komaj mogoče razločiti navadnega vojaka od častnika. Poleg sivih hlač, bodo uvedli tudi črne škornje pri vseh polkih. V mirnih časih bodo morda rabili boljše blago za častnike, kakor za moštvo, v vojnih časih pa bo za vse enako.

Carjev dar mikadu.

Povodom kronanja je poslal car v Tokijo posebnega odposlanca, ki je prinesel mikadu velikansko vazi, ki tehta 200 kg.

Sedem italjanskih ladij pogrešajo.

Iz Ženeve poročajo, da pogrešajo že osem dni sedem ladij iz Genove, ki so bile odšle v Sredozemsko morje.

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M. Rojtz, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Castello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Columbus, Kans.: Joe Knafelc.
Franklin, Kans.: Frank Leskovec.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.
Kansas City, Kans.: Peter Schneller.
Mineral, Kans.: John Stalc.
Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.
Manistique, Mich. in okolica: Frank Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovich.
Aurora, Minn.: Josip Fugina.
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich.
Duluh, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouže.
M. L. Kapsh, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Jurij Kotze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolica: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich,
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek,
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Gowanda, N. Y.: Karl Sterniša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka,
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik in John Prostor.
Barberton, O. in okolica: Alois Balant.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, O. in okolica: J. Kumše.
Youngstown, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Keržišnik.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolica: Josip Suhor.
Export, Pa. in okolica: Frank Trebec.
Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher.
Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Fr. Demšar.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz,
Monessen, Pa.: Math Kikelj.
Moon Run, Pa.: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakshe, I. Podvašnik, I. Magister in U. R. Jakobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: Fr. Šeme in J. Peternel.
Tooele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: L. Blasich.
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okolica: J. Brosich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: A. Justine, Val. Stalich in Valentin Marcina.
Kemmerer, Wyo.: Jos. Motoh.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila:

Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Koledar. — Strašne številke. — Krogla. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplozivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romain. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemljsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestva Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljenec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčkov. — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Špecialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitajski tipi. — Smešnice. — Oglasi.

Slike:

Italijanski vodljivi zrakoplov nad Benetkami. — Sestanek nemškega in avstrijskega cesarja. — Prevažanje avstrijskih čet preko reke San. — Turška artilerija na Galipolisu. — Prizor na cesti v Belgradu: učinek šestnajstpalčne avstrijske granate. — Potop angleške ladije "Majestic" v Dardanelah. — Avstrijska kavalerijska patrulja ob Visli. — Ruska infanterija v zakopih. — Italijani so vjeli avstrijskega špijona. — Avstrijski oklopni vlak v Galiciji. — Italijanski bersaljeri v boju. — Mrtveci v zavzetem belgijskem zakopu. — Italijanska gorska baterija pripravljena za akcijo. — Ranjeni Rusi, zapuščeni od svojih ob priliki bega iz Varšave.— Srbske utrdbe pri Belgradu, razdejane od avstrijskih topov. — Avstrijski vojaki, katere so vjeli Italijani na goriški fronti. — Učinek avstrijskih granat v Žagradu. — Ameriški podmorski čoln. — Vojni arsenal v Belgradu, katerega so Avstrijci razdejali. — Fort štv. 10 pred Przemyslom, katerega so Nemci zavzeli z bajonetnim naskokom. — Avstrijska havbična baterija v akciji. — Pogled na del Varšave. — Bolgarske čete na gorskem prelazu ob srbski meji. — Avstrijske prednje straže v Rusiji. — Italijanska poljska bolnica dve milje za fronto. — Prizor iz Lvova. — Učinek avstrijske granate v Anconi. — Avstrijska invazija na Poljskem. — Ruski vojni jetniki. — Vodljivi angleški zrakoplov. — Bovec s Prestreljnikom. — Triglavsko pogorje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Prečudna zgodba gospe Esquollier.

Francoski spisal **Pierre Louys.**

I.

Ko je gospa Esquollier v spremstvu svoje mlade sestre Armande odšla iz opere ter sedla v svoj avtomobil, je hitro vprašala:

— Torej prvi vtis?

— Fizično me je naravnost očaral.

— Dobro. Ni treba dalje govoriti. Osvojil te je, draga moja. Poljubi me! Stvar je gotova.

Objeli sta se tesno, toda Armanda je oporekala:

— Ne, ne, ti si preveč nagla, Magdalena! Kaj je na tem, da mi ugaja? Jaz njemu nisem ugajala. Celo uro me je kritiziral, jaz pa sem seveda vse to zaslužila, ker sem bedasta.

— Kaj naj to pomeni?

— Menda imam prelepo obleko. To ni obleka za mlado dekle, to je obleka za igralko.

— Ti nesramnež ti mali!

— To še ni vse, ljuba moja! Njemu se zdi čudno, da me vzamete v opero, kadar je balet. Njegov oče in njegova mati sta si bila predstavljena — od daleč — nekega večera, ko so igrali "Zampo" in "Meščanske sestanke", to sta po njegovem mnenju dostojni igri. Jaz nesrečnica pa sem mu rekla, da se godijo v "Zampi" same oskrunbe in pogledal me je, kakor da mu je zmanjkalo sape. Rekla sem mu tudi, da "Meščanski sestanki" dajejo dekletom pouk, kako uvedejo gospode v svoje sobe, pa je kar prebledel.

— Toda čemu vendar...

— Ne vem. Bila sem razdražena vse tja do nohtov. Ljubil me je, to sem dobro čutila. In zahotelo se mi je, da bi se zgražal nad menoj, zato da bi me ljubil tudi z mojimi napakami... Toda zdi se mi, da sem šla predaleč.

— Kaj si mu neki še rekla?

— Pokazala sem mu v nekem kotu ob odru oni dve mali Italijanki, o katerih si mi pripovedovala onega dne in zaupala sem mu...

— Da sta omoženi?

— Da.

— No, to pa je hud poper.

— Kaj ne? je vzdihnilo dekle.

— In kaj je odgovoril?

— Vprašal me je, s kom.

Magdalena se je glasno zasmejala v svoje rokavice ter nadaljevala, ne oziraje se na čustva svoje sestre:

— Dete moje, ta fant je biser. Takega moža mi ne smeš zgrešiti, tega ne dopustim. Vzela ga boš. Dragocen je.

Nato pa je rekla brez vsakega prehoda:

— Kaj je to? Saj drdramo že dvajset minut. Po kateri poti se pač peljemo?

Armanda je obrisala roso, ki se je bila zgostila na oknu ter rekla:

— Ničesar ne vidim... Tema je...

— Kaj? Tema je? V Champs-Elysées?

Sklonila se je še ona k oknu, poglobila pogled v temo, kjer je nejasno razločevala siva tla samotne ceste, ob kateri ni stala ni ena hiša.

— Jaz... je zajecljala... jaz ne vem, kje smo... To ni več Pariz... Aleksander je znorel... Ustaviva ga...

In pritisnila je naglo na zvonec. Toda komaj so zadoneli svetli zvonečkovi zvoki v tišino, je spredaj poleg sedeža dvakrat naglo zaškripalo in avtomobil je zabrnčal kot rogač ter se spustil s skrajno brzino v tek.

II.

Sunek je vrgel vznak obe sestri in soglasno sta obe zastokali:

— Ah, moj Bog!

Magdalena je sklonila glavo in pogledala skozi sprednje okno proti sedežu.

— Moj Bog! je ponovila. — To ni Aleksander...

— Kako?

— Odvedeni sva... Aleksander ne vozi, to ni on.

— Jaz skočim dol...

— Armanda, ne bodi nespametna... vozimo štirideset kilometrov; ubiješ se na mestu.

Da nista bili skupaj, vsaka zase bi bili vendar skočili, toda imeli sta občutek, podoben onemu, ki nas navdaja ob robu vrtinca, ko nas nevarnost naših tovarišev bolj bega nego naša lastna, in Armanda in Magdalena sta mislili obe hkratu: "Jaz bi že skočila, ampak ona bi se ubila."

Njuni roki sta se tresli, sta se iskali, se prijeli ter ostali združeni na usnjatih blazinah.

Avtomobilova brzina je ostala neizpremenjena. Pri prehodu čez majhen cestni jarek je nagel sunek pretresel vzmeti, privzdignil dve kolesi, ki sta se zavrteli v praznem, in vse se je za kratek trenutek upognilo, odskočilo in zatrepetalo; potem pa se je nadaljeval prejšnji tek, naglo in enakomerno kakor reka, ki hiti dalje onkraj jeza.

Sestri sta bili umolknili zadaj v vozu, nepremični, oledeneli od groze. Magdalena, kot ženska, ki je spoznala vse v življenju in na možkih, si je mislila:

— Ko bi bilo samo to! Ko bi naju vsaj ne ubili!

Armanda se ni oklepala niti te zadnje nade. Ni bila več tako nedolžna, da ne bi vedela ničesar, kar jo je čakalo, in uboga reviea bi bila kar znorela od groze. Ah, o svoji bodoči prvi ljubezni si je bila ustvarila tako lirično in hkratu tako točno sliko! Toliko noči je sanjala o tem, kar naj bi bila ta ljubezen, da bi ostala vredna njene ponosne in sentimentalne duše! Toliko noči si je bila prisegala, da se ohrani vsaj za prvo ljubezen, pa naj bo že potem kakorkoli! Začelo se ji je svitati skozi belo meglo srečnih sanj. Na predvečer njene zaroke, zdaj pa naj bi se vse pogreznilo v dno te pustolovščine...

— Ah! je zavpila nenadoma, — Magdalena, rajši skočim... to je lepši konec...

Toda v istem trenutku se je avtomobil skoro ustavil, se okrenil, švignil mimo stebrišča, prevozil veliko, zapuščeno dvorišče ter obstal pred peronom.

Magdalena je zašepetala:

— Prepozno, ljuba moja!

Kakih štirideset let star možki, plešast, eleganten in uslužen je v tem hipu odprl avtomobilova vrata.

Armanda je kriknila:

— Gospod, usmrtite me! Usmrtite me! — In pristavila je naivno: Toda ne približajte se mi!

— Gospodična, je odvrnil neznanec, ne dotaknem se vas niti s prstom, toda prosim vas, pojdite z menoj, zakaj mudi se! Vpitje vam ne bi nič pomagalo: hiša stoji na samem sredi gozdov.

Magdalena je izstopila prva. Armanda je šla takoj za njo, toda tako se je opotekala, da je zgrešila stopnjico. Treba jo je bilo držati. Lahka mesečina, ki je ravnokar posvetila, je posrebrila plesne obleke, dva bleda profila, skrbno počesane lase. Vstopili sta preko perona.

Cela hiša je bila razsvetljena. Neznanec, ki je stopal pred svojima žrtvama, ju je peljal preko vestibula, ki je bil tlakan s škrlji, skozi dva salona in skozi malo sobico. Nato je krenil v hodnik, ki je vodil navidezno skozi celo graščino ter onemogočil vsako orijentacijo. Slednjič je odprl še zadnja vrata, počakal, da sta vstopili mladi dami pred njim ter ju zaprl, sam pa ni šel za njima.

V sobi, kamor sta prišli sedaj, je stala stara ženska ter ju pozdravila; tudi ta je bila čisto črno oblečena.

— Milostljiva... Gospodična...

Nato pa je brez vsakih predpriprav njen suhi glas nadaljeval:

— Dovolita, prosim, da vaju slečem.

— Da naju... da naju... je zajecljala Magdalena.

Dalje ni prišla. Že je bila stara dama odpela plašč, odstranila igle od pasu ter potegnila krilo preko prvega spodnjega krila. Z isto spretnostjo so njeni drobni prsti razklenili tudi zapone na prsih in naramnice so zdrknile čez slabotne napudrane roke.

— Tudi vi, gospodična, je nadaljevala ravno tako suho.

Armanda, že itak bleda, je kar pozelenela. Obrnila je obupan pogled v svojo sestro, ki se je bila vrgla na divan, tresoča se od nog do glave v nervoznih krčih. Brez odpora, brez moči, brez poguma, kot mrtva, se je vdala rokam, ki so jo razgalile. Stara dama je vzela obleki na levo roko, odšla naglo iz sobe ter zaklenila za seboj vrata.

Deklica je ostala na mestu. Zdrknila je ihteč pred naslanjačem na kolena ter začela moliti. Molila je skoro na glas, jokaje v svoje sklenjene roke, z gorečnostjo, pomešano s strahom, jecljaje in tožeče. Klicala je na pomoč one tri svetnike, ki so jo vedno ščitili, obljubila enemu sveč, drugemu milodarov, tretjemu lepo vazo na oltar, kupljeno pri najboljšem zlatarju. Prisegla je, da bo praznovala osmino, da se ob kvatrih strogo postila, ne da bi prosila kakih olajšav, ter obljubila, če se omoži, da ne bo celo prvo leto vabiti, ali vse zaigrati, zato sem dal rala svojega moža do tristopetinšestdesetega dneva, pa naj bodo okoliščine kakršnekoli...

Čas je potekal. Stenska ura je odbila štiri zjutraj.

Skrčena na divanu je Magdalena vila svoje odrevenele roke ter bila s pestjo ob divanov hrbet.

— Dovolj mi je! Dovolj mi je! je zaklicala. To je strašno, to čakanje! Kadar bodo prišli, bom že mrtva od strahu!... Tako bi ne smeli mučiti dveh nesrečnih žensk!... Toda kaj neki nameravajo storiti z nama te hudobe?... Zakaj ne pridejo? Zakaj ne pridejo?...

In potem sta se v hipnem navalu ljubezni vrgli druga drugi v naročje.

— Moja ljuba, moja Armanda, moja mala Armandica, moja predraga sestrica... nič se ne boj, sree moje, branila te bom, pogum!... Kaj bo z menoj, to nima pomena... Toda tebe, tebe nočem, da se dotaknejo — in ne dotaknejo se te! Pokrila te bom s svojim telesom...

Na tihem hodniku je tedaj zazvenel korak.

— Gospod, moj Bog! Sedaj so tu! Sedaj so že tu!

III.

Ključ je smuknil v ključavnico s tako glasnim škripanjem, da je Armanda zavpila od groze, kot da se že dela konec njenemu malemu devištvu.

Toda ko so se vrata odprla, se ni prikazal na pragu nihče drugi nego stara dama, ki je nesla na rokah obe obleki.

Ženski sta se bili umaknili v skrajni kot sobe.

— Milostljiva... Gospodična... je izpregovoril suhi glas, dovolita mi, prosim, da vaju zopet oblečem.

— Kako? je ušlo Magdaleni... toda jaz... torej potem...

Sedemdesetletna starka se ni ozirala na presenečenje, ki se njej sami menda tudi ni zdelo nič čudno. Čudovito spretna v sklepanju zapon, kakor se je bila izkazala pripravna, ko jih je razklepala, je dela obleki zopet, kjer jih je bila vzela, raztegnila izrezek pod vratom, na rahlo zavezala čipke, poravnala gube na krilih ter odšla s poklonom.

Tedaj je vstopil neznanec.

Bil je v fraku, čelo razodeto, na rokah rokavice... morda malo bolj podoben hotelskemu ravnatelju nego posvetnjaku; saj je razlika včasih tako neznatna. Recimo, da je bil podoben elegantnemu predavatelju.

— Milostljivi, je dejal važno, imel sem prvotno namen, da se lakonično opravičim ter vaju dam zopet peljati domov, ne da bi vama dal nadaljnih pojasnil. o skrivnosti vajine odvedbe. Toda ženska radovednost je element, s katerim ne more nihče preveč računati. Če vama ne povem svoje skrivnosti, jo bosta skušali zvedeti, in tako spravite sebe in mene v pogubo. V mojem interesu je torej, da vama jo povem, zato da ostane pri tem.

Zaprl je oči, jih zopet odprl ter nadaljeval smehljaje:

— Nocoj imata na sebi dve najlepši obleki, kar jih je v Parizu...

— Ah! je vzkliknila Magdalena ter si položila roki na čelo, zaradi tega torej!

— Ena izmed mojih odjemalk, mlada tujka, je videla v ponedeljek ti dve obleki v operi. Hotela je imeti ravno isti za kakršnokoli ceno. Razume se, da bi bil lahko posnel njuno zunanjo obliko in njima lastno eleganco, ne da bi bilo treba za to kake posebne zvijače, zakaj pogled pravega krojača fotografira oprsje z isto gotovostjo kot objektiv; toda vajini obleki sta opremljeni z dvema vezenima vzorcema, katerih fantazija zmede celo ornamentista. Tega ni bilo mogoče posneti razen pod pogojem, da imam krilo in modre razprostrto, brez gub, na krojaški mizi. Treba je bilo torej neizogibno, da si jih preskrbim, milostljivi.

Prijel je stol za naslanjalo, ga poveznil k sebi ter nadaljeval:

— Najenostavnejše bi bilo, da bi jih bil izprosil od vajine hišne, seveda proti primernemu plačilu. Na to sem pač mislil; toda na moje veliko obžalovanje je to dekle silno neumno. V slučaju, da pride vse na dan, da pride do tožbe in do procesa (človek mora na vse misliti), bi se ne bila nikdar držala niti pet minut pri izpraševanju preiskovalnega sodnika. Da sem od nje sprejel uslugo, bi bil ž njo vred zaprt, in to bi bil žalosten konec za umetnika moje vrste. Hotel sem rajši ali vse dobiti, ali vse zaigrati, zato sem dal odvesti obleki in kar je bilo v njih. To je bilo vsaj mene vredno.

Sestri sta onemeli vsled te drznosti in spogledali sta se brez besedi.

— Podkupil sem torej vajinega šoferja ter ga nadomestil s svojim. Zamena se je izvršila v gostilni v ulici Auber, ko je avtomobil za hip postal, kakor je bilo dogovorjeno; saj se vozovi prav dostikrat ustavljajo ob takih prilikah, ko gredo ljudje iz gledišča. Isti zvesti sluga — seveda govorim tu o svojem — vaju povede zopet na vajin dom. Dve dami prideta prav lahko s plesa ob šestih zjutraj, ne da bi se kdo temu le količkaj čudil. Torej ne bosta kompromitirani. Na drugi strani pa je v vajinem najelementarnejšem interesu, da o tej dogodbi popolnoma molčita; zakaj ni treba poudarjati, da bi jo vajini prijatelji, če jo komu povesta, ponavljali z nekim gotovim nasmehom.

Kakor je bilo videti, ni Magdalena razumela te žalitve. Čutila je v sebi samo veselje, da je ušla tej moreči grozi in čutila se je kakor uničeno pred samozavestjo tega človeka.

Sklonila se je k Armandi, rekoč:

— Sreča božja, da mojega moža ni tu! Kako prav nama pride ta odhod na lov!

— Na lov? je dejal krojač. Mislim, da sem jaz bolje poučen. Bilo je neobhodno potrebno, da je vaš gospod soprog odsoten celo noč, ko se izvrši naš načrt. Neka zelo znana oseba se je strastno zaljubila vanj...

— Kaj poveste!

Priklonil se je ter končal:

— To ravno nas največ stane!

IV.

Naslednje jutro je gospa Esquollier zares vztrajala v molku o svoji čudni zgodbi, zakaj spala je do dveh, pobita od truda in razburjenja. Tedaj pa je njena najboljša prijateljica, gospa Lalette, siloma vdrla v njeno sobo in Magdalena je začutila nepremagljivo potrebo, da se zaupa v svoji ljubezni in odkrila ji je dramatični dogodek.

Ko je povedala vse do zadnje besede, je prijela svojo prijateljico za obe roki in velela ji je priseči, da ne bo z nikomur o tem govorila. Razložila ji je nadolgo, da si ne more iskati pravice, ker bi preiskava cele zadeve gotovo osmešila, morda bi prišlo celo do škandala; in če ne toži, je bolje, celo stvar prikriti popolnoma in ne povedati živi duši o tem, kar se je zgodilo, zakaj svet bi še manj razumel, zakaj da ni nič ukrenila, če postane stvar javna anekdota. Kratko, računala je brezpogojno na molčečnost svoje ljube Ivone. Gospa Lalette je obljubila.

Žal, da je bila ta zgodba vse preveč lepa. Ženske pač ohranijo zase samo male zaupnosti, zato da zaslužijo, da se jim zaupa nekega dne velike stvari, da jih potem trosijo naokrog. Še istega večera posetila gospa Lalette neki salon, v katerem je štela dvanajst prijateljic, ki so bile ravno tako molčeče kot ona sama (in s tem je mnogo rečeno!). Pod pečatom grobne tajnosti jim je povedala fantastično zgodbo.

Pripovedovati je znala zelo spretno. Niti trenutek se ni dalo iz njene povesti slutiti, da se konča zgodba srečno kot komedija. V začetku je bil učinek mogočen. Dame so klicale kar po vrsti: "To je strašno!" Vse so se že videle v fantastičnem avtomobilu, ki ga vodi skrivnosten šofer. Vtis je bil tako silen, da je vztrajal do konca; soglasno ogorčenje je vsprejelo zadnje besede, ki jih je govoril nesramni krojač.

— Zares, je pripomnila neka dama, človek se ne sme nobeni stvari več čuditi!

— Odvedba izpred opere!

— V Parizu ni mogoče več živeti!

— Živimo med samimi apaši!

Neka stara devica ni pozabila pripomniti, da je samo čudež pripomogel do srečnega zaključka tedogodbe; zakaj da ni mala Armanda napravila obljube, bi se bila stvar zanjo zasukala čisto drugače.

Neka druga je slovesno izjavila, da ne bo šla po solnčnem zatonu več na cesto brez kavalirja in da bo nosila v nedrih vedno zastrupljeno bodalo, ki bo imelo na hrbtu zarezano besedo "Muerte", ker se gode melodrame v resničnem življenju.

Samo gospa Lalette ni rekla nič, ni ničesar pripomnila, ko je dokončala svojo povest.

— In vi, Ivona, kaj mislite vi o tem? je vprašal tenak glas.

Naredila se malomarno šobico.

— Jaz? Oh, jaz mislim... jaz mislim...

— No, torej?

— Jaz mislim, da je zelo mučno razložiti povratek na dom ob sedmih zjutraj.

Tedaj je šinilo nebrzdano veselje v dvanajstere prijateljice in sredi klicov, smeha, ščebetanja in ploskanja je bilo čuti tenak glas, ki je žgolel ves blažen:

— Ah, draga!... Od vraga ste!

POUK V ANGLEŠČINI!

To je gotovo lepa prilika, kakor tudi v korist nam tujcem. Piše se lahko za brezplačna pojasnila na:

Slovensko korespondenčno šolo, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Iščem SIMONA JANEŽIČ. Doma je iz Jezera pri Cirknici. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi njegov naslov, ali naj se pa sam oglasi. — Joseph Križman. Box 217, Salisbury Center, N. Y. (27-29—12)

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovencem naznanjam, da se nahaja moj **SALOON pol bloka od Union postaje** na desni strani **W. Michigan St. štev. 413.** Za obilen poset se priporočam.

JOS. SCHARABON.

Iščem svojega prijatelja JAKOBA ABRAM. Doma je iz Počjega pri Št. Petru na Notranjskem. Za njegov naslov bi rad zvedel, zato prosim cenjene rojake, če kdo ve, naj mi javi, ali naj se sam oglasi. — Joseph Korošec, Box 1, Cainbrook, Pa. (24-28—12)

Slovensko-Amerikanski

KOLEDAR

ZA LETO 1916

Cena mu je

35c.

Dobi se pri:

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY,

82 Cortlandt St., New York.

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki:

Frank Sakser podružnica 610 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Charles Karlinger, 3942 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Fr. Leskovic, Box 44, — Franklin, Kans.

Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa.

L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.

M. Ogrin, 12 - 10th St., N. Chicago, Ill.

H. Svetlin, 1016 St. Clair Ave., Sheboygan, Wis.

Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind

M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah.

Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

Rok Firm, Frontenac, Kansas.

Jakob Petrič, Chisholm, Minn.

Frank Gabrenja, Johnstown, Penna.

OGLAS NARAVNA VINA

Cenjenim rojakom priporočam svoja

iz najboljšega grozdja.

Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. $6.50, 27 do 28 gal. $15.50, 50 gal. $27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon $14, 50 galon $25. Lansko belo vino 27 do 28 galon $14, 50 galon $25, rdeče vino 27 do 28 galon $12.50, 50 galon $22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. $12, 10 gal. pa $25. Pri omenjenih cenah je vštet tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Žugel.

S spoštovanjem

S. JACKSIN,

Box 181. St. Helena, Cal.

VABILO

— : na : —

VELIKO PLESNO IN ZABAVNO VESELICO

katero priredi

DRUŠTVO "SLOVENSKI BRATJE" štev. 23, S. D. P. Z.

v četrtek, dne 6. januarja 1916

v MIKE BULIČ-EVI DVORANI, 2nd Street, v Thomas, W. Va.

Vstopnina je samo 50 centov.

Na veselici bode igrala izvrstna godba.

Tem potom so uljudno vabljena vsa sosedna slovenska društva iz Thomas in Davis, W. Va., da se udeležijo naše veselice ter pripomorejo k boljšemu vspehu.

V enakem slučaju bode tudi naše društvo stalo Vam vedno v pomoč.

Med veselico bode šaljiva tombola.

Gospe in gospodične so vstopnine proste.

Pričetek veselice bo točno ob 4. uri popoldne.

Za vsestransko postrežbo bode dobro preskrbljeno.

Za obilno udeležbo se priporoča

ODBOR.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA

kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio.

CONCORD RDEČE VINO	CATAWBA BELO VINO
60c. galona.	80c. galona.

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan.

Vina so popolnoma naravna, kar jamčim. Naročilu je treba pridejati denar ali Money Order.

DR. BUKKI'S MEDICAL INSTITUTE.

407 East 58th St. NEW YORK, N. Y.

STAROKRAJSKI SLOVANSKI ZDRAVNIK.

Zdravi uspešno bolezni želodca, pljuč, jeter, mehurja in vse notranje bolezni, kakor slabokrvnost, revmatizem, tajne bolezni, božjast, bolezni na maternici, kožne bolezni in otroške bolezni. — Zdravi z zdravilnimi rožami, katere dobiva iz domovine. — Z vsakim Slovanom govori v njegovem rodnem jeziku. Odprto je vsak dan (tudi v nedeljo) od devetih zjutraj do sedmih zvečer. **(Med prvo Ave. in Ave. A. Blizu prve Ave.)** Pišite ali pridite osebno. — Do njega se pride z nadcestno ali cestno železnico po prvi, drugi ali tretji Ave., in po 59th St. "Crosstown car".

$1 dobite **"GLAS NARODA"** skoz štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. **"GLAS NARODA"** izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. **"GLAS NARODA"** donaša dnevno poročila z bojišča in raznе zanimivosti. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo **12,000!** — **Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.**

Kot vsako leto smo tudi letos pripravili fino zalogo vin in žganja za naše številne odjemalce po celih Združenih državah. Od teh omenjamo sledeče:

Ohijska vina:	1-10 galon	Sod	Zaboj
Stari Concord (teman)	$ .75	$27.00	
Concord (svetel)	.80	28.00	
Catawba	1.00	35.00	
Delaware	1.25	38.00	
Riesling	1.25	38.00	
Sherry	1.25		$7.50
Port	1.25		7.00
Zinfandel (4 leta)	1.50		

Žganja:	Galon		Zaboj	Steklenica
Tropinjevec $2.00, $2.25, $2.50, $2.75 in	$3.00		$ 9.00	$ .85
Slivovitz	2.75 in	3.00	13.00	1.35
Brinjevec			13.00	1.35
Cognac type brandy	2.75 in	3.00	10.00	.90

Vesel Božič in srečno Novo leto vsem je naša iskrena želja.

Za 5 in 10 gal. posodo računamo $1.00, za 25 gal. $2.00, za večja naročila je sod zastonj. Naročilu naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. **Za pristnost pijače jamčimo.**

The Ohio Brandy Distilling Co.

6102-4 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

PHONE 240

Frank Petkovšek

Javni Notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET

WAUKEGAN, ILL.

Zastopnik "GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, patentirana, zdravila

PRODAJA vožne listke vseh prekomorskih črt.

POŠILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.

UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela.

EMILE GABORIAU:

TATVINA

2 (Nadaljevanje).

— Motitite se — je odvrnil bankir — jaz sem že bil v svoji delavni sobi.

— Tako? Pa so mi rekli da vas ni. — Oni človek je zatrjeval — pri tem je pokazal na Cavaillona — toda to je navsezadnje stranska stvar. — Sedaj so mi rekli, da je blagajna še vedno zaprta. — Ali me imate za norca ali kaj? — Svoj denar zahtevam, potem zbogom za vedno.

Fauvella je zalila rdečica; najrajše bi planil na žaljivca, pa se je še pravočasno premagal.

— Zelo bi mi ugodili, če bi še malo počakali.

— Mislil sem, saj ste vendar dovolj jasno povedali....

— Seveda, denar je bil pripravljen za vas, toda to noč so nas okradli. — Ukradli so nam 350,000 frankov.

— Tako? — je rekel marki in se ironično nasmehnil. — Koliko časa bom pa še moral čakati?

— Toliko časa, da bodo prinesli denar iz banke. — Šef je obrnil markiju hrbet in narekoval blagajniku:

— Napišite nakaznico in jo pošljite takoj v banko.

Blagajnik je stal kakor okamenel.

— Ali niste slišali? — je zklical še enkrat bankir.

Blagajnik ga je nekaj časa začudeno gledal potem je pa zajecal:

— To vam ne bo čisto nič koristilo, gospod šef. — Gospodu moramo izplačati 300,000 frankov, kolikor je pa meni znano, jih imate na banki samo 100,000.

Marki Clameran se je na glas zasmejal.

Uradniki so se spogledali in prebledeli.

Fauvell, ki je bil mož na mestu, je odvrnil:

— Le brez skrbi bodite, gospod marki, naša banka ima še druge vire. Če počakate par minut, pa imate svoj denar v rokah.

Odšel je v svoj kabinet in se takoj vrnil s šopom vrednostnih papirjev.

— Coutire — je rekel nekemu staremu uradniku — peljite se z markijem k Rotšildu, oddajte mu to pismo in te listine. — Rotšild vam bo plačal 300,000 frankov.

Marki je bil nekoliko v zadregi in se je začel opravičevati.

— Oprostite, gospod bankir, saj vas nisem hotel žaliti. Niti v glavo mi ni padlo kaj takega. — Toda silno sem bil razburjen.

— Prosim, prosim. — Nikar se ne opravičujte. — Jaz sem bil skozinskoz poštenjak in na moji banki ni dosedaj še nobenega madeža. Vi zahtevate svoj denar in moja dolžnost je, da vam plačam. — Prosim vas, spremite mojega uradnika.

Zatem mu je pokazal hrbet in se obrnil k svojim uradnikom, rekoč:

— Mislim, gospodje, da je sedaj čas za delo.

Takoj so se razkropili in trenutek pozneje je že vsak sedel pri svojem delu.

Fauvell je začel korakati semtertja po sobi, Bertomy je pa stal pri steni in ni črhnil niti besedice.

Po dolgi pavzi je obstal bankir pred njim in rekel:

— Zadevo morava na vsak način preiskati. — Prosim, idite z menoj.

Blagajnik mu je sledil v prostor, kjer je stala blagajna. — Nikjer ni bilo nobenega sledu, da bi bil kak tuj zločinec vlomil. Noben košček papirja ni bil premaknjen, vse je bilo v najlepšem redu. — V odprti blagajni — Prosper jo je pustil v prvem razburjenju odprto — je bilo samo par zavojev bankovcev, katere je vlomilec pozabil.

Vrata je zaprl, sedel na stol in rekel čisto mirno svojemu blagajniku:

— Sedaj sva sama, Prosper, sedaj mi lahko vse zaupate.

Blagajnik ga je osorno pogledal in odvrnil:

— Vse sem vam že povedal, gospod šef, vse, kar sem imel na vesti. —

— Res ničesar več, Prosper? — Pa vsaj ne boste ustrajali pri svoji trditvi? To bi bilo blazno. — Jaz nisem samo vaš gospodar, jaz sem tudi vaš najboljši prijatelj. Že petnajst let ste pri meni, kaj ne? Ali sem vam že kdaj rekel kaj žalega? — Ali nisem bil vedno zadovoljen z vami?

Šef ni še nikdar govoril s svojim blagajnikom v tako prijaznem in mehkem tonu.

— Povejte mi sami, če vam nisem bil pravi oče? — Ali vam nisem odprl vrat v svojo hišo, ali niste imeli večjih pravic kakor vsakdo drugi? Z mojima sinovoma in z mojo nečakinjo Magdo ste občevali kakor z brati. — Toda naenkrat ste se nas naveličali. — Približno pred enim letom ste prenehali zahajati v našo družino.

Te besede so Bertomyja zelo ganile. — Z rokami si je pokril obraz in pričel jokati.

— Očetu lahko vse zaupate — je nadaljeval Fauvell, — očetu lahko vse potožite, on zna odpustiti, on zna pozabiti. — Jaz dobro vem, kakšne skušnjave imajo mladi ljudje v tem mestu. — Včasih človek pozabi in se vrže v vrtinec.... Govorite, Prosper, vse mi povejte, —

— Kaj za božjo voljo hočete izvedeti od mene?

— Resnico mi povejte, ničesar drugega kakor resnico. — Prosper, človek, lahko greši. — To mi recite: Mlad sem, uživati sem hotel, nisem bil pri pravi zavesti, ko sem vzel denar.

— Jaz; — je zastokal Prosper. — Jaz?

— Ubogi mladenič, mar res mislite, da vas ne poznam. — Ali mislite, da ne vem kakšno življenje živite zadnje mesece? — Vaši tovariši vam zavidajo in vam ne morejo oprostiti, ker imate kljub svoji mladosti že 12,000 frankov plače — Vsak teden sem dobil anonimno pismo, ki se je tikalo vašega sedanjega življenja. Za ta pisma se sicer veliko ne menim, postal sem pa vseeno malo bolj pozoren. Hotel sem vedeti, kako živi človek, kateremu sem zaupal vse svoje premoženje. Kaj bi napravil, če bi ne mogel izplačati markiju Clameranu? — Ali ni največja sreča, da sem imel še nekaj vrednostnih papirjev?

Bankir je umolknil, misleč, da mu bo blagajnik odgovoril; ker se to ni zgodilo, je nadaljeval:

— Le pogum, Prosper in povejte! — Zvečer bom zopet prišel in do večera se premislite. — Sedaj pa še enkrat natančno preiščite blagajno. — Še danes bomo dobili denar, prepričan sem skoraj. — Če ne vsega, pa že vsaj precejšen del.

Fauvell je hotel oditi, toda Prosper ga je potegnil za suknjo rekoč:

— Vaša velikodušnost presega vse meje. — Rečem vam pa samo nekaj: — Ker nisem ničesar vzel, tudi ničesar vrniti ne morem — Jaz se nisem čisto nič motil. — Blagajna je prazna, denar je bil ukraden. —

— Kdo ga je pa ukradel, za božjo voljo?

— Jaz ga nisem! Prisegam pri vsem, kar mi je sveto!

Fauvella je polila rdečica.

— Nesramnež! — je zakričal, ali hočete s tem povedati, da sem a jaz ukradel?

Bertomy je povesil glavo in ni dal nobenega odgovora.

— A tako? — je divjal bankir. — Vi se torej predrznete? Že dobro.... Se bomo pa pri sodišču zmenili.... Vse, kar mi je če, sem poskusil, da bi vas rešil, sedaj mi pa daste tako zahvalo. — Vi nočete moje pomoči? — Dobro. — V moji sobi čaka policijski komisar. — Ali hočete, da ga pokličem?

— Da, pokličite ga!

Bankir je odprl vrata in rekel služabniku: — Pokličite gospoda komisarja.

(Nadaljuje se).

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po ..... 70c. gallon
črno vino po ..... 50c.
Drožnik 4 gallone za $11.00
Brinjevec 12 steklenic za $12.00
„ 4 gallone (sodček) za..... $16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,
5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR
(Notary Public)
v GREATER-NEW YORKU
ANTON BURGAR
82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

MODERNO UREJENA
TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

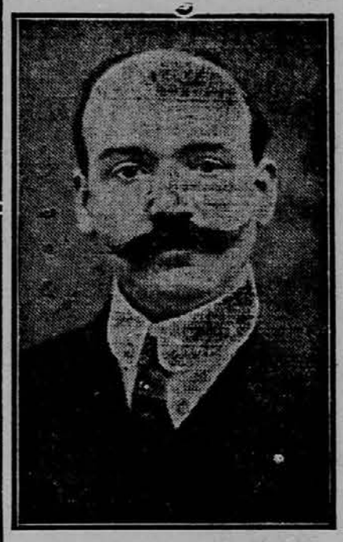

Mr. ZVONKO JAKSHE,
ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.
Upravništvo "Glas Naroda"

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industrien and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnali.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostiln.

Daje se informacije v nataralizacijskih zadevah: kako: postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najboljše uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, razstejo v 6 tednih kraste, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brade in naboček odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižice, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
1092 E. 64th St., Cleveland, O.

Veliki vojni atlas.

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij skih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več raz nimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki ih HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y
Ta ponudba ugasne 31. marca 1916.

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga mora vplivu na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: selo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil, V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Rosegger pše: Sedel sem v nekam gostu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem sanjaril, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturna jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Svete Pisme. Ali bi se ne mogle ustanoviti družbe, ki bi razširjala te knjige?

Henrik Ibsen: To je najbolj očarljiva knjiga, šar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bere slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom priporočil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli širit krščanstvo in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikde več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda; zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $14.50 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

☞ "GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ! ☜